

11.1. Introducción

A previsión social ante situacións individuais e familiares de necesidade artículase mediante sistemas de protección social que amparan os cidadáns e as súas familias ante continxencias como a estabilidade no emprego, a enfermidade, a incapacidade e a morte.

Os sistemas de protección social dos modernos estados constitúen tamén un enorme mecanismo económico-social que promove a evolución das sociedades e o equilibrio territorial, e orixina un importante efecto de redistribución das rendas que comporta un valor de solidariedade que é, sen dúbida, o aspecto máis característico desta, xa que coas súas realizacións vén atender necesidades de contido individual e social impoñendo sacrificios ós mozos respecto dos vellos; ós sans respecto dos enfermos; ós ocupados respecto ós que se atopan en situación de desemprego; ós vivos respecto ós falecidos; ós que non teñen cargas familiares respecto dos que as teñen e ós de actividades económicas en auxe respecto dos sectores deprimidos.

No noso país podemos contempla-la protección social distinguindo dous grandes apartados: dunha parte, as pensións e prestacións do sistema de Seguridade Social vinculadas ó contrato de traballo ou ó desempeño dunha actividade por conta propia que constitúen a rama contributiva do sistema, e doutra, a cobertura asistencial que abrangue xunto coas pensións non contributivas da Seguridade Social e a Renda de Integración Social (RISGA), as derivadas da Lei de Integración Social do Minusválido (LISMI) e as prestacións a extinguir do Fondo de Asistencia Social (FAS).

Xunto a estas dúas vertentes haberá que engadir unha terceira conformada pola previsión complementaria, que como sinala a Constitución (artigo 41, último inciso) é libre e, polo tanto, non é obxecto de tratamento neste informe.

O modelo actual da Seguridade Social en España, que arrancando dos anos sesenta, perfecciónase e consolídase nos setenta, e que ten como expresión máis significativa a Constitución Española, en concreto o seu artigo 41 impón “ós poderes públicos o mantemento dun réxime público de Seguridade Social para tódolos cidadáns que garanta a asistencia e prestacións sociais ante situacións de necesidade, especialmente no caso de desemprego...”, complementado coas imposicións a ditos poderes públicos das obrigas específicas de protección social á familia (artigo 39.1), así como ós fillos e ás nais (artigo 39.2), realizar unha política de previsión e tratamento dos diminuídos físicos, sensoriais e psíquicos (artigo 49), ademais de garantir, mediante pensións adecuadas e periodicamente actualizadas a suficiencia económica para os cidadáns da terceira idade.

A Seguridade Social vén de experimentar nestes últimos anos importantes modificacións nas prestacións. En efecto, a partir de 1991 introdúcese no sistema as pensións non contributivas e, en 1995, créase a figura da Incapacidade Temporal como unha síntese das de Incapacidade Laboral Transitoria (ILT) e a Invalidez Provisional, que desaparecen integrándose na nova figura. Así mesmo, desvincúlase da incapacidade temporal a continxencia de maternidade, que adquire categoría autónoma, cunha cobertura do 100 por 100 da base reguladora.

O Pleno do Congreso dos Deputados aprobou, o 6 de abril de 1995, coa práctica unanimidade da Cámara, o **Informe de la Ponencia para el análisis de los problemas estructurales del Sistema de la Seguridad Social y de las principales reformas que deberán acometerse**, máis coñecido como “**Pacto de Toledo**” que representa o consenso político en torno ás liñas de futuro do sistema de pensións no noso país. O pacto, aínda que de contido xenérico, representa o compromiso sólido no mantemento e consolidación do actual sistema de protección social garantindo a súa viabilidade futura a través da adopción de medidas -o pacto contempla 15 recomendacións- que permitan a súa adaptación constante ás novas realidades e retos que se poidan presentar.

O 9 de outubro de 1996 subscríbese polo presidente do Goberno e os secretarios xerais de Comisións Obreiras e da Unión Xeral de Traballadores o **Acuerdo sobre consolidación y racionalización del sistema de la Seguridad Social** que, con vixencia ata 2000, senta as bases sobre as que se deberán desenvolver as recomendacións do Pacto de Toledo, acordo que tivo a súa plasmación na Lei 24/1997, do 15 de xullo, que contempla as seguintes medidas: 1) A separación financeira da Seguridade Social; 2) A constitución de reservas; 3) O establecemento gradual dun único tope de cotización para tódalas categorías profesionais; 4) A introducción de

maiores elementos de contribución e proporcionalidade no acceso e determinación da contía das pensións de xubilación e, coa finalidade de establecer unha maior seguridade xurídica na determinación das pensións de invalidez, prevese a elaboración dunha lista de enfermidades; 5) A mellora do tempo de duración das pensións de orfandade; 6) As melloras das contías das prestacións mínimas na súa contía inferior de viuvez; 7) O establecemento da revalorización automática das pensións, en función da variación dos prezos, a través da fórmula establecida, de forma permanente, na propia LXSS; e 8) Previsión do desenvolvemento legal do tope de cobertura das pensións como forma de introducir os elementos da seguridade xurídica e financeira.

A lei 39/1999, do 5 de novembro, para promover a conciliación da vida familiar e laboral das persoas traballadoras establece entre outras medidas unha nova prestación dentro da acción protectora da Seguridade Social, a de risco durante o embarazo co obxecto de protexer a saúde da muller traballadora.

Por último, o 9 de abril de 2001 asinouse polo goberno do Estado coa central sindical Comisiones Obreras, a CEOE e a CEPYME un novo acordo sobre *“la mejora y el desarrollo del sistema de protección social”* que no referente ás pensións contempla como principais acordos:

1) En materia de xubilación:

- A eliminación do requisito do comezo a cotizar antes de 1967 para ter dereito á xubilación anticipada: o dereito ó retiro anticipado esténdese ós maiores de 61 anos de idade que contén como mínimo con 30 anos de cotización e que leven 6 meses no paro. Xunto a isto establécese un novo coeficiente reductor anual en función dos anos cotizados que vai desde o 6% para os que acrediten 40 ou máis anos ata o 8% de 30 a 31 anos.
- Establecemento de medidas de xubilación parcial que posibiliten a compatibilidade entre o percibo dunha pensión e o desenvolvemento de actividades laborais

Ditos acordos implementáronse normativamente no Real Decreto Lei 16/2001, do 27 de decembro de 2001, de medidas para o establecemento dun sistema de xubilación gradual e flexible.

2) En materia de prestacións de morte e supervivencia:

- A base reguladora das pensións de viuvez subirá do 45% actual ó 52%. No ano 2002 estableceuse no 46%. Para persoas con cargas familiares elevarase ata o 70%, sempre que a pensión constitúa a principal ou única fonte de ingresos e que a contía total dos seus ingresos non superen o previsto en cada exercicio económico para o recoñecemento dos complementos por mínimos.
- Elevación a 22 anos a idade máxima para percibir a pensión de orfandade con carácter xeral e ata os 24 anos cando faleceran os dous proxenitores.

Ámbalas dúas medidas plasmáronse normativamente no Real Decreto 1465/2001, do 27 de decembro, de modificación parcial do réxime xurídico das prestacións de morte e supervivencia.

3) Compromiso de aumento das pensións mínimas de xubilación e viuvez de menores de 65 anos e as non concorrentes do extinguido SOVI.

4) Inclusión na acción protectora dos autónomos, dos autónomos do especial agrario e dos de traballadores do mar, da prestación de incapacidade total cualificada -maiores de 55 anos-.

Ademais establécense acordos sobre:

Dotación anual do fondo de reserva: -unha mensuralidade do importe total das pensións máis a parte proporcional das pagas extraordinarias-, chegando a dita contía a finais do ano 2004.

Establecemento dun prazo non superior a doce anos para levar a cabo a separación de fontes con respecto ó financiamento do complemento de mínimos.

E por último mantense o período de cálculo da pensión de xubilación que de acordo co previsto actualmente irá aumentando ata 15 anos en 2003 e nese ano as partes asinantes comprométense a toma-las medidas oportunas para a adopción da “forma máis idónea para o cálculo das prestacións”.

11.2. Pensións contributivas da Seguridade Social: aspectos xerais

As pensións contributivas da Seguridade Social, é dicir, as que dan dereito a unha prestación en virtude dunha cotización previa, outorgan rendas, xeralmente vitalicias e proporcionais ós ingresos na vida activa, a aqueles que cesan nesta, sempre que reúnan os requisitos esixidos para o seu recoñecemento, entre eles, e con carácter xeral, a alta ou situación asimilada á alta, e ter cubertos uns determinados períodos mínimos de cotización, agás no caso de accidentes.

As pensións móvense en canto a súa contía entre uns topes máximos e mínimos nos que os seus montantes teñen periodicidade anual. Son revalorizadas tamén anualmente en función do correspondente IPC previsto para ese ano, e nas derivadas de accidente de traballo ou enfermidade profesional incrementáanse nun 30 ou 50%, segundo a súa gravidade, cando a lesión se producira como consecuencia de infracción de medidas de seguridade e hixiene no traballo, recaendo a responsabilidade de dito recargo directamente sobre o empresario infractor.

Galicia constitúe unha das comunidades autónomas con máis alta porcentaxe de pensionistas, que representan, en 2001, o 24,66% da poboación total de dereito. Durante os últimos anos acrecentouse a tendencia ó aumento da devandita porcentaxe, pasando en números absolutos dos 481.247, en 1985; ós 673.900, en 2001, (cadro 11.1), incrementándose nestes dezaseis anos en 192.653 o número de pensións, fronte ós 202.300 novos cotizantes á Seguridade Social entre ámbalas dúas datas.

**Evolución das pensións do Sistema da Seguridade Social. Por provincias.
Galicia/España. 1985/1990/1994-2001**

■ **Cadro 11.1**

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
1985	Nº	161,3	100,7	88,4	130,8	481,2
	Promedio	159,34	148,20	149,78	156,74	154,54
1990	Nº	189,1	111,8	98,5	125,9	525,3
	Promedio	246,69	220,36	221,41	236,60	234,09
1994	Nº	212,7	119,9	105,0	172,2	609,8
	Promedio	325,41	283,08	281,81	314,47	306,55
1995	Nº	217,8	120,9	106,5	175,4	620,5
	Promedio	343,18	298,06	296,20	333,96	323,80
1996	Nº	223,8	121,7	107,6	178,6	631,7
	Promedio	361,33	313,33	310,76	351,15	340,68
1997	Nº	229,9	122,7	108,6	182,0	643,7
	Promedio	375,08	324,11	320,68	364,73	353,30
1998	Nº	234,6	123,5	109,1	184,8	652,0
	Promedio	384,65	333,32	329,29	376,95	364,52
1999	Nº	239,0	124,0	109,5	187,5	660,0
	Promedio	394,59	339,66	335,39	383,89	371,33
2000	Nº	243,3	124,2	109,8	190,1	667,4
	Promedio	418,63	358,57	353,99	408,65	394,06
2001	Nº	247,0	124,2	110,2	192,5	673,9
	Promedio	454,20	388,53	382,97	445,14	427,95

Elaboración propia
 Números en miles. Medias anuais
 Promedio en euros, a decembro de cada ano
 Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais e INSS

Relación activos/pasivos

A relación activos/pasivos do sistema da Seguridade Social constitúe un bo indicador do fluxo traballo-prestacións públicas nun espazo xeográfico determinado e vén medir con bastante exactitude o grao de subsidiación deste. No cadro 11.2 inclúense os datos a nivel provincial, galego e do conxunto do Estado. Na provincia de Ourense (ver informes anteriores) o número de pensionistas supera xa, desde 1989, ó de traballadores cotizantes en activo, e na de Lugo desde 1992. O importante aumento que se produce no número de afiliados á Seguridade Social

en 1998, 1999 e, aínda que en menor medida en 2000 e en 2001 provoca un cambio na tendencia dos datos globais de Galicia dos anos precedentes, nos que se viña producindo un incremento maior de pasivos ou perceptores de pensións que de activos ou cotizantes.

Relación de activos/pasivos na Seguridade Social. Galicia/España. 1985/1990/1994-2001

■ Cadro 11.2

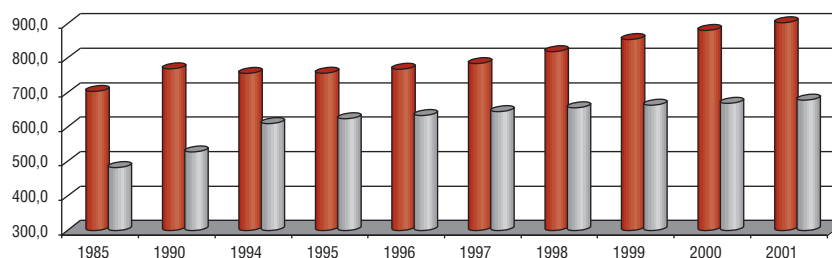
		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
1985							
	Activos	265,4	120,8	93,6	222,2	702,0	10.561,8
	Pasivos	161,3	100,7	88,4	130,8	481,2	5.396,6
1990							
	Activos	301,2	116,4	95,7	255,6	768,9	12.513,9
	Pasivos	189,1	118,0	98,5	125,9	525,3	6.102,1
1994							
	Activos	305,0	108,4	89,8	249,4	752,7	12.045,5
	Pasivos	212,7	119,9	105,0	172,2	609,8	6.822,4
1995							
	Activos	306,1	108,8	90,0	253,2	758,2	12.307,6
	Pasivos	217,8	120,9	106,5	175,4	620,5	6.966,1
1996							
	Activos	309,9	107,8	90,1	257,3	765,2	12.506,0
	Pasivos	223,8	121,7	107,6	178,6	631,7	7.110,2
1997							
	Activos	316,7	108,7	91,0	265,9	782,4	12.932,1
	Pasivos	229,9	122,7	108,6	182,0	643,2	7.279,3
1998							
	Activos	330,5	111,1	93,2	279,5	814,3	13.591,0
	Pasivos	234,6	123,5	109,1	184,8	652,0	7.410,7
1999							
	Activos	346,7	114,8	96,1	293,6	851,2	14.344,9
	Pasivos	239,0	124,0	109,5	187,5	660,0	7.509,3
2000							
	Activos	357,3	117,3	98,2	307,4	880,1	15.062,9
	Pasivos	243,3	124,2	109,8	190,1	667,4	7.598,9
2001							
	Activos	369,0	118,6	99,6	317,1	904,3	15.649,9
	Pasivos	247,0	124,2	110,2	192,5	673,9	7.677,9

Elaboración propia

Número de persoas en miles. Medias anuais

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

Evolución dos activos e pasivos en Galicia

A porcentaxe en Galicia da relación de activos/pasivos do sistema da Seguridade Social é, en 2001, de 1,34 activos por cada pasivo -904.300 traballadores en alta fronte ós 673.900 pensionistas-, sendo dita porcentaxe no total de España do 2,04, producíndose o mesmo que nos tres anos precedentes e a diferenza da tendencia dos anos anteriores, un incremento en 2001 maior na proporción en favor dos activos, tanto en España como na comunidade galega. Mesmo nas provincias de Lugo e Ourense en 2001 aumentan os traballadores afiliados con respecto ós pensionistas, situándose a proporción en 1,05 pensionistas por cada activo en Lugo, e 1,11 pasivos por cada afiliado en Ourense.

Nas catro provincias galegas prodúcese en 2001 un aumento significativo do número de cotizantes, moi por riba do incremento de pensionistas, se ben inferior ós tres anos precedentes, sendo especialmente salientable en Pontevedra e en menor medida na Coruña. En efecto, os afiliados sitúanse, en 2001 na cifra de 369.000 na provincia da Coruña e 317.100 en Pontevedra, cun aumento de máis de 11.000 cotizantes na primeira e preto de case 10.000 na segunda, con respecto a 2000, e os pasivos sitúanse en 247.000 na Coruña e 192.500 en Pontevedra, cun aumento sobre 2000 de 3.700 na primeira e só 2.400 na segunda.

Altas iniciais e baixas

As altas iniciais de pensións contributivas (cadro 11.3) recollen o número de ditas prestacións ás que se lle recoñece o dereito por primeira vez, sen incluí-las altas por traslado de provincias; doutra banda, as baixas (cadro 11.4) representan o número de baixas de pensións contributivas (por falecemento, por perda do dereito ou incomparecencia ó cobro durante catro meses consecutivos). Ata 1997 como pode apreciarse, comparando ámbolos dous cadros, nas pensións de xubilación prodúcense en Galicia máis altas iniciais que baixas, o que implica polo peso numérico das mesmas un incremento considerable do total das pensións nese tempo. En 1998 por primeiro ano na serie que se contempla nos cadros, as baixas das pensións de xubilación en Galicia superan as altas, reproducíndose con maior amplitude en 1999 e 2000. No ano 2001 orixínanse 18.673 baixas fronte a 16.920 altas iniciais no conxunto de Galicia. As altas de viuvez, 9.490, en 2001 continúan superando con bastante diferenza ás baixas -7.049 en dito ano-. Na serie dos datos anuais que se inclúen no informe, as cifras de altas e baixas de orfandade, tenden a unha paridade en 1996, en 1997 aumentan moi considerablemente a proporción a favor das altas e en 1998 e 1999 chegan a representar máis do dobre, se ben no ano 2000 o incremento substancial das baixas volve a aproximar ámbolos parámetros e en 2001 as baixas en número de 2.740 superan amplamente o número das altas iniciais. Referente ás prestacións de invalidez, despois de se produciren máis baixas que altas en 1997, en 1998 e 1999, como consecuencia da drástica redución motivada pola inclusión dos pensionistas de máis de 65 anos como titulares de pensións de xubilación, as baixas de ditas pensións, tanto en Galicia como no resto do Estado, experimentan unha substancial diminución, de máis das dúas terceiras partes no caso galego, redución que se mantén no ano 2000 e 2001, con só 1.944 baixas fronte ás 6.867 altas iniciais no último de ditos anos.

As altas iniciais de pensións en 2001 diminúen en Galicia pasando de 38.069 no ano anterior ás 35.605 de 2001, tamén en España diminúen lixeiramente o número das altas iniciais. A diminución no número das pensións iniciais prodúcese nas catro provincias e en tódalas prestacións, agás nas pensións de invalidez na provincia de Pontevedra.

Altas iniciais de pensións contributivas. Por provincias. Galicia/España. 1996-2001(1)

■ Cadro 11.3

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
Xubilación	1996	8.741	3.438	3.063	5.767	21.009	239.927
	1997	8.397	3.271	2.919	5.392	19.979	226.313
	1998	7.473	2.879	2.646	5.105	18.103	211.462
	1999	7.381	2.839	2.618	4.980	17.818	196.338
	2000	7.181	2.815	2.631	5.244	17.871	207.478
	2001	6.629	2.649	2.451	5.191	16.920	197.892
Invalidez	1996	2.748	1.128	1.163	1.908	6.947	91.962
	1997	2.449	1.139	882	2.286	6.756	100.912
	1998	2.561	1.134	875	2.237	6.807	86.406
	1999	2.940	1.030	1.204	1.914	7.088	82.510
	2000	2.933	980	1.224	1.923	7.060	78.257
	2001	2.795	838	1.219	2.015	6.867	80.929
Viuvez	1996	3.866	1.737	1.529	2.816	9.948	120.453
	1997	3.790	1.750	1.660	2.836	10.036	123.023
	1998	3.711	1.788	1.619	2.735	9.853	123.064
	1999	3.883	1.803	1.586	2.882	10.154	127.629
	2000	3.986	1.807	1.601	2.930	10.324	126.546
	2001	3.673	1.620	1.464	2.733	9.490	119.188
Orfandade e en favor de familiares	1996	800	284	265	727	2.076	26.468
	1997	1.027	323	388	901	2.639	33.640
	1998	1.010	300	359	838	2.507	34.524
	1999	1.132	337	381	903	2.753	37.029
	2000	1.181	349	338	946	2.814	34.979
	2001	990	241	258	839	2.328	30.015
Total	1996	16.155	6.587	6.020	11.218	39.980	478.810
	1997	15.663	6.483	5.849	11.415	39.410	483.888
	1998	14.755	6.101	5.499	10.915	37.270	455.456
	1999	15.336	6.009	5.789	10.679	37.813	443.506
	2000	15.281	5.951	5.794	11.043	38.069	447.260
	2001	14.087	5.348	5.392	10.778	35.605	428.024

Elaboración propia

(1) Non incluídos os datos relativos ó Réxime de Traballadores do Mar

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

A partir de novembro de 1997 as pensións de invalidez permanente de beneficiarios de 65 anos e máis, agás do SOVI, figuran incluídas na xubilación

**Baixas de pensións contributivas. Por provincias.
Galicia/España. 1996-2001⁽¹⁾**

■ **Cadro 11.4**

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
Xubilación	1996	5.602	2.764	2.650	3.624	14.640	153.910
	1997	5.801	2.691	2.582	3.564	14.638	159.655
	1998	6.829	3.727	3.535	5.159	19.250	209.859
	1999	7.158	3.931	3.643	5.253	19.985	219.514
	2000	6.884	3.852	3.513	5.263	19.512	211.881
	2001	6.703	3.759	3.345	4.866	18.673	205.607
Invalidez	1996	1.990	1.557	1.090	2.683	7.320	74.626
	1997	1.930	1.402	1.111	2.527	6.970	74.164
	1998	720	387	345	745	2.197	28.109
	1999	813	402	283	736	2.234	27.672
	2000	738	345	328	722	2.133	26.462
	2001	740	238	293	673	1.944	25.365
Viuvez	1996	2.281	1.232	1.005	1.834	6.352	77.555
	1997	2.348	1.221	1.040	1.758	6.367	81.327
	1998	2.448	1.241	1.039	1.832	6.560	85.211
	1999	2.630	1.355	1.166	1.876	7.027	91.078
	2000	2.527	1.435	1.215	1.955	7.132	89.271
	2001	2.610	1.342	1.247	1.850	7.049	88.250
Orfandade e en favor de familiares	1996	895	223	268	786	2.172	26.904
	1997	769	206	222	721	1.918	24.988
	1998	427	97	142	397	1.063	16.008
	1999	454	128	169	449	1.200	16.545
	2000	905	274	297	669	2.145	28.323
	2001	1.107	317	321	995	2.740	34.336
Total	1996	10.768	5.776	5.013	8.927	30.484	332.995
	1997	10.848	5.520	4.955	8.570	29.893	340.134
	1998	10.424	5.452	5.061	8.133	29.070	339.187
	1999	11.055	5.816	5.261	8.314	30.446	354.809
	2000	11.054	5.906	5.353	8.609	30.922	355.937
	2001	11.160	5.656	5.206	8.384	30.406	353.558

Elaboración propia

(1) Non incluídos os datos relativos ó Réxime de Traballadores do Mar

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

A partir de novembro de 1997 as pensións de invalidez permanente de beneficiarios de 65 anos e máis, agás do SOVI, figuran incluídas na xubilación

A Coruña é a demarcación onde é máis acusada a diferenza entre altas e baixas - 14.087 fronte a 11.160- e a continuación Pontevedra. Prodúcese, en 2001, a nivel galego e en cómputo interanual unha diminución apreciable das altas iniciais e moi lixeira das baixas, polo que manténdose un número maior de altas iniciais, aproxímanse algo máis os datos. Nas provincias de Lugo e Ourense a relación é dun certo equilibrio entre ámbolos dous parámetros -con maior número de baixas que altas iniciais en Lugo-.

Promedio das pensións

No cadro 11.5, contéplase o número de pensións e o termo medio do importe destas por comunidades autónomas. Do total dos 7.677.900 pensionistas españois, Galicia, con 673.900, representa o 8,78%, unha porcentaxe superior -máis de dous puntos- en relación coa que existe referente ó total da poboación. O cadro 11.6 contempla a evolución do importe mensual medio das pensións na comunidade autónoma desde 1985 e pode observarse que desde o citado ano, no que a diferenza do importe das pensións promedio de Galicia respecto á media española era de 2.500 pesetas (15.02 euros), ata as 13.711 pesetas (82,4 euros) de 2001, prodúcese ano tras ano unha maior diferenza na contía, permanecendo invariable en todo este tempo como a comunidade autónoma con menor importe medio de pensións. O feito explícase fundamentalmente polo importante volume das pensións do réxime especial agrario, en xeral moito máis baixas que as do réxime xeral ou de autónomos.

■ Cadro 11.5

Pensións do Sistema de Seguridade Social. Por comunidades autónomas. 1996-2001

	1996		1997		1998		1999		2000		2001	
	Nº	Promedio	Nº	Promedio	Nº	Promedio	Nº	Promedio	Nº	Promedio	Nº	Promedio
Andalucía	1.104,4	376,7	1.135,4	391,3	1.162,4	403,9	1.182,6	416,5	1.199,3	437,4	1.213,3	461,6
Aragón	251,7	412,7	255,4	429,1	257,7	444,7	258,8	459,2	260,0	482,0	260,9	509,3
Asturias	273,2	491,9	277,2	513,9	280,0	532,5	281,9	549,9	283,2	575,1	284,5	606,3
Baleares	138,3	364,8	141,5	379,2	144,0	392,5	145,3	405,1	146,8	426,6	148,5	450,0
Canarias	180,5	384,8	187,0	399,1	192,5	412,3	197,0	424,3	201,3	444,5	205,3	468,9
Cantabria	115,4	413,9	117,2	431,5	118,5	447,8	119,3	464,0	120,0	486,9	120,5	515,4
C. A Mancha	295,4	374,4	301,5	388,3	306,6	400,3	309,6	412,3	312,4	433,4	314,6	457,0
C. León	540,9	391,3	549,6	406,9	555,1	420,7	558,6	433,9	561,9	455,4	563,6	480,9
Cataluña	1.246,6	413,5	1.278,6	430,9	1.294,5	446,6	1.319,7	461,6	1.335,1	484,4	1.349,8	511,8
C. Valenciana	686,9	369,9	704,7	385,2	718,4	399,1	728,8	411,7	739,4	432,3	748,9	456,7
Extremadura	183,8	353,2	187,8	364,8	190,3	375,6	191,6	385,8	192,9	405,3	194,2	462,2
Galicia	631,7	340,7	643,2	353,4	652,0	364,8	660,0	375,6	667,4	394,1	673,9	415,5
Madrid	723,1	475,9	744,1	497,0	762,0	515,7	776,5	533,1	790,4	558,6	801,6	591,4
Murcia	180,8	363,0	185,9	376,8	189,9	389,5	192,6	401,5	194,7	420,6	196,8	443,8
Navarra	92,9	433,3	95,2	452,6	96,8	470,0	98,4	487,4	99,8	514,2	101,2	545,9
País Vasco	396,9	502,6	406,0	526,5	413,0	546,9	418,7	566,2	423,8	594,5	429,3	529,3
A Ríoxa	54,6	387,6	55,5	402,7	56,0	417,1	56,3	430,9	56,6	452,1	57,1	478,6
Ceuta e Melilla ⁽¹⁾	13,1	436,4	12,0	455,6	13,6	468,8	13,7	481,4	13,8	504,0	13,9	532,9
España	7.110,2	403,7	7.279,3	420,1	7.410,7	435,1	7.509,3	449,0	7.598,9	468,2	7.677,9	497,9

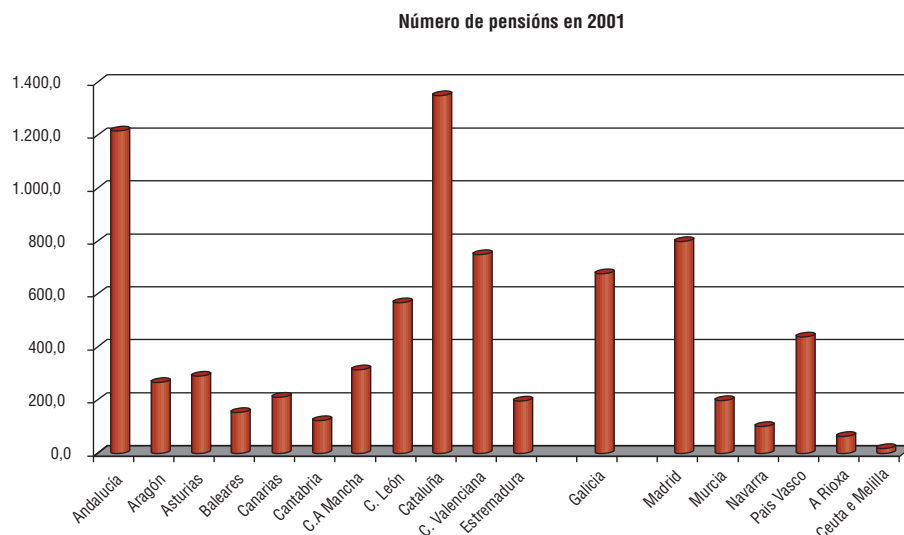
Elaboración propia

Números en miles. Medias anuais

Promedio, en euros, a decembro de cada ano

(1) Media de ámbalas dúas cidades autónomas

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais e INSS

■ **Cadro 11.6**

**Evolución do importe medio das pensións do Sistema da Seguridade Social.
Por comunidades autónomas. 1985/1989/1994-2001**

	1985	1989	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Andalucía	159,87	222,37	339,57	359,41	376,83	391,26	403,88	416,50	437,54	461,60
Aragón	171,29	239,20	367,22	390,06	412,90	429,12	444,75	459,17	482,01	509,31
Asturias	200,74	284,28	433,93	463,98	492,23	513,87	532,50	549,93	575,17	606,27
Baleares	158,67	217,57	325,15	344,98	364,81	379,24	392,46	405,08	426,72	450,01
Canarias	164,68	229,59	347,38	367,22	384,65	399,07	412,29	424,31	444,75	468,90
Cantabria	174,29	243,41	368,42	391,26	414,10	431,53	447,75	463,98	486,82	515,40
C. A. Mancha	161,67	225,38	337,77	357,00	374,43	388,25	400,27	412,29	433,33	456,97
C. León	164,68	230,19	349,79	370,82	391,26	406,89	420,71	433,93	455,57	480,94
Cataluña	171,89	239,20	366,62	390,06	413,50	430,93	446,55	461,58	484,42	511,83
C. Valenciana	155,66	216,36	330,56	350,99	370,22	385,25	399,07	411,69	432,13	456,73
Extremadura	153,86	215,76	320,34	337,77	353,40	364,81	375,63	385,85	405,08	426,20
Galicia	153,26	207,95	306,52	323,95	340,77	353,40	364,81	375,63	394,26	415,45
Madrid	189,92	280,07	420,71	449,56	476,00	497,04	515,67	533,10	558,34	591,44
Murcia	159,87	217,57	326,35	345,58	363,01	376,83	389,46	401,48	420,71	443,84
Navarra	176,70	251,22	384,05	409,29	433,33	452,56	469,99	487,42	513,87	545,89
País Vasco	195,93	280,67	441,14	473,60	502,45	526,49	546,92	566,15	540,31	629,29
A Ríoxa	159,87	226,58	344,98	366,62	387,65	402,68	417,10	430,93	451,96	478,55
Ceuta e Melilla(1)	177,90	254,23	390,66	418,30	436,33	455,57	468,79	481,41	504,25	532,85
España	168,28	236,80	360,01	382,84	403,88	420,11	435,13	448,96	468,19	497,89

Elaboración propia

Datos en euros. Medias anuais de 1985 e 1989; a decembro desde 1994 a 2001

(1) Media de ámbalas dúas cidades autónomas

Fonte: INSS

Análise por réximes

O acordo sobre consolidación e racionalización do sistema da Seguridade Social, e o acordo para “la mejora y el desarrollo del sistema de protección social” do 9 de abril de 2001 que desenvolve o Pacto de Toledo, prevén unha simplificación da estrutura do sistema, recondúcíndoo cara a existencia de só dous réximes: un de conta allea, no que se incluírán os activos da Minería do Carbón, Empregados do Fogar e conta allea do Mar e Agrario, e outro o Réxime de Autónomos. Iso, sen dúbida, provocará cambios importantes, tanto na cotización deses colectivos especiais -

aínda que se manteñan algunhas peculiaridades-, como con respecto a unha equiparación efectiva das prestacións da Seguridade Social. Para a realización dos estudos e preparación das correspondentes medidas legislativas tomouse como horizonte a pasada lexislatura, prevíndose a súa implantación na presente, existindo como vimos anteriormente un compromiso de incluír para os autónomos a incapacidade total cualificada.

Segundo nos mostra o cadro 11.7, os 259.600 pensionistas do Réxime Agrario representan o maior número de pensionistas de Galicia con 11.900 máis que o Réxime Xeral e, así mesmo, constitúen o 16,60% do total de pensionistas agrarios de España (cadro 11.8).

Evolución do número de pensións polos principais réximes. Por provincias. Galicia 1996-2001

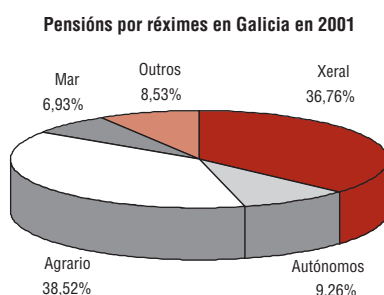
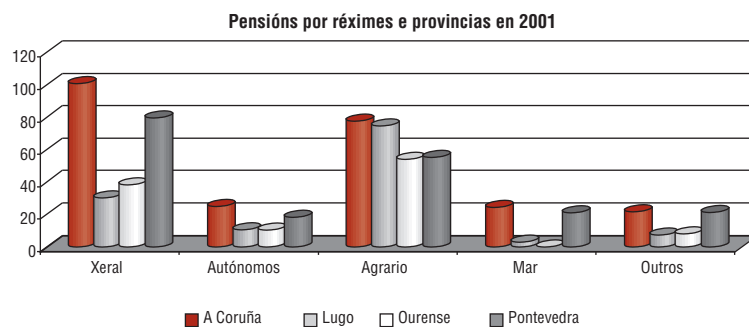
■ Cadro 11.7

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Xeral	1996	83,6	25,4	31,7	66,6	207,4
	1997	87,9	26,8	33,5	69,6	217,8
	1998	91,3	27,8	35,0	72,3	226,4
	1999	94,5	28,7	36,3	74,5	234,1
	2000	97,6	29,5	37,4	76,8	241,4
	2001	100,3	30,1	38,4	79,0	247,7
Autónomos	1996	19,5	9,0	8,6	14,1	51,1
	1997	20,4	9,2	8,8	14,8	53,3
	1998	21,3	9,5	9,1	15,4	55,3
	1999	22,2	9,8	9,4	16,1	57,5
	2000	23,4	10,0	9,7	16,8	59,9
	2001	24,5	10,3	10,1	17,5	62,4
Agrario	1996	78,5	78,0	59,2	57,8	273,5
	1997	78,5	77,5	58,2	57,2	271,4
	1998	78,4	76,9	57,0	56,6	268,8
	1999	78,0	76,1	55,9	55,9	265,9
	2000	77,6	75,2	54,8	55,1	262,7
	2001	77,1	74,3	53,8	54,5	259,6
Mar	1996	21,2	2,1	0,1	18,7	42,1
	1997	22,0	2,2	0,1	19,1	43,3
	1998	22,4	2,2	0,1	19,5	44,2
	1999	22,8	2,2	0,1	19,9	45,0
	2000	23,3	2,3	0,1	20,3	45,9
	2001	23,6	2,3	0,1	20,6	46,7
Outros	1996	21,0	7,2	8,0	21,4	57,6
	1997	21,1	7,0	8,0	21,3	57,5
	1998	21,2	7,1	7,9	21,0	57,3
	1999	21,5	7,2	7,8	21,1	57,5
	2000	21,4	7,2	7,8	21,1	57,5
	2001	21,5	7,1	7,9	20,9	57,5
Total	1996	223,8	121,7	107,6	178,6	631,7
	1997	229,9	122,7	108,6	182,0	643,2
	1998	234,6	123,5	109,1	184,8	652,0
	1999	239,0	124,0	109,5	187,5	660,0
	2000	243,3	124,2	109,8	190,1	667,4
	2001	247,0	124,1	110,2	192,5	673,9

Elaboración propia

Medias anuais en miles

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

■ Cadro 11.8

Evolución do número de pensións polos principais réximes. Por comunidades autónomas. 1990/1995/1999-2001

	Réxime Xeral					Autónomos				
	1990	1995	1999	2000	2001	1990	1995	1999	2000	2001
Andalucía	367,2	481,6	561,0	574,4	585,1	77,0	96,2	112,2	116,0	119,5
Aragón	96,6	124,0	138,4	140,4	142,2	26,9	30,7	33,0	33,7	34,3
Asturias	82,7	103,6	116,3	118,5	120,6	18,6	23,0	26,0	26,8	27,6
Baleares	54,5	68,6	78,4	78,4	82,2	14,2	19,0	21,0	21,7	22,4
Canarias	66,9	89,6	109,0	109,0	116,3	11,9	16,0	19,5	20,5	21,4
Cantabria	47,5	58,1	64,1	64,1	65,9	10,2	11,9	12,9	13,2	13,4
C. A Mancha	84,5	114,7	134,6	134,6	140,8	31,8	36,2	39,3	40,2	41,0
C. León	159,7	207,5	235,3	235,3	243,5	55,3	64,0	70,1	71,6	73,0
Cataluña	626,5	758,9	853,5	867,8	881,2	126,5	152,4	167,8	171,8	175,7
C. Valenciana	273,6	349,1	406,6	417,1	426,7	59,5	70,8	80,3	83,1	85,8
Extremadura	47,6	68,0	79,4	80,9	82,3	17,2	19,8	21,7	22,2	22,7
Galicia	146,9	197,2	234,1	241,4	247,7	40,1	49,2	57,5	59,9	62,4
Madrid	402,1	511,8	578,1	589,8	599,0	57,6	70,4	79,6	82,0	84,4
Murcia	56,5	71,8	84,7	86,7	88,6	16,9	20,5	23,4	24,0	24,6
Navarra	36,6	47,3	55,2	56,6	58,0	10,0	11,4	12,4	12,7	13,0
País Vasco	197,5	250,3	281,3	285,9	291,0	35,2	41,8	46,6	48,0	49,4
A Rioxa	20,1	26,4	29,5	30,1	30,7	6,2	7,2	7,8	7,9	8,0
Ceuta	3,4	4,3	4,6	4,7	4,7	0,7	0,9	1,0	1,0	1,0
Melilla	2,6	3,4	3,6	3,7	3,7	1,0	1,3	1,5	1,5	1,5
España	2.773,1	3.536,1	4.047,7	4.134,0	4.210,2	617,1	742,4	833,6	857,5	881,1

	Agrario					Mar				
	1990	1995	1999	2000	2001	1990	1995	1999	2000	2001
Andalucía	326,1	344,3	358,2	359,7	361,3	18,5	21,0	22,3	22,4	22,4
Aragón	61,9	60,2	56,4	53,4	54,3	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Asturias	58,7	59,9	57,7	56,8	55,9	5,0	5,3	5,3	5,2	5,2
Baleares	30,2	29,4	26,9	26,1	25,5	2,9	3,1	3,2	3,2	3,2
Canarias	37,9	38,1	37,9	37,7	37,6	9,3	10,4	10,8	10,9	11,0
Cantabria	26,3	26,9	25,8	25,4	25,0	3,6	3,9	4,0	4,0	4,0
C. A Mancha	112,0	113,3	110,1	108,8	107,5	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
C. León	185,5	186,7	180,1	177,7	175,1	0,1	0,2	0,3	0,3	0,3
Cataluña	123,5	123,2	117,9	116,0	114,5	8,7	9,0	9,1	9,1	9,1
C. Valenciana	142,7	143,4	141,0	139,8	138,6	8,6	9,1	9,2	9,2	9,1
Extremadura	77,0	77,4	75,6	74,9	74,5	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
Galicia	271,5	275,1	265,9	262,7	259,6	33,9	40,9	45,0	45,9	46,7
Madrid	29,0	26,3	23,8	23,1	22,4	1,2	1,4	1,4	1,4	1,4
Murcia	51,7	54,5	56,4	56,5	56,4	1,8	1,9	2,0	2,0	2,0
Navarra	20,5	20,5	20,0	19,6	19,3	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
País Vasco	29,0	28,1	26,2	25,6	25,0	11,7	13,1	13,4	13,4	13,5
A Ríoxa	12,7	12,6	11,8	11,6	11,4	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
Ceuta	—	0,0	0,1	0,1	0,1	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5
Melilla	—	0,0	0,1	0,1	0,1	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
España	1.596,3	1.620,3	1.591,5	1.577,6	1.563,8	106,4	120,5	127,2	128,3	129,1

Elaboración propia

Medias anuais en miles

A suma de cada un dos epígrafes non coincide necesariamente con exactitude co total de España ó empregar cantidades reducidas

Fonte: Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais

En 2001 prodúcese, ó igual que os sete anos anteriores, un descenso no número de pensións do Réxime Especial Agrario en Galicia, neste caso, en 3.100 persoas. Como apuntabamos en informes anteriores, en 1994 prodúcese unha inflexión no crecemento continuo de pensionistas agrarios de moitos anos anteriores, e comeza a ser maior; se ben moi paulatinamente, o número das pensións que causan baixa que o número de novos pensionistas.

Desde o punto de vista dos datos que proporciona a Seguridade Social, Galicia é a comunidade autónoma española que sufriu un proceso de transformación máis importante con respecto á configuración da súa poboación activa nestes últimos anos, pasando de representa-los activos do Réxime Especial Agrario ó 29,29% da poboación en alta en 1985, ó 7,81% en 2001, moi por debaixo de poboacións como Andalucía ou Extremadura e cerca xa da media española do 7,21%. A impresionante diminución do colectivo agrario cotizante nestes últimos anos desembocou, en gran medida, na xubilación ou a invalidez, se ben, as pequenas diminucións dos últimos anos parecen indicar que o proceso vai remitindo na súa intensidade.

Como consecuencia do proceso que apuntabamos, o número de pensionistas do Réxime Agrario constitúe o continxente máis numeroso das provincias de Lugo e Ourense, mentres que na Coruña e Pontevedra as pensións do Réxime Xeral a partir de 1994 e, xa nos sucesivos, superan ás do Réxime Agrario, se ben, como xa apuntabamos, en cómputo global seguen sendo as maioritarias en Galicia.

A provincia de Lugo, con 74.300 pensionistas agrarios, supera a Pontevedra e Ourense, con 54.500 e 53.800 respectivamente, e ten só 2.800 pensionistas menos que A Coruña, triplicando case a cifra das pensións do Réxime Xeral.

As pensións do Réxime Xeral da Seguridade Social, en número de 247.700, experimentan unha subida de 6.300 con respecto ó ano anterior; se ben seguen a representar tan só un 5,88% do total español correspondente ó citado réxime. As provincias de Lugo e Ourense, con 30.100 e 38.400 pensións, respectivamente, representan conxuntamente tan só o 27,65% dos perceptores de pensións do Réxime Xeral en Galicia.

As 62.400 pensións galegas do Réxime Especial de Traballadores Autónomos, en 2001, constitúen un 7,08% do total español correspondente a dito réxime, 34 céntimas máis que a porcentaxe do total da poboación galega, con respecto á de España. O peso porcentual do Réxime de Autónomos, con respecto ó total das pensións galegas, é do 8,97%, por debaixo da media española, do 11,28%.

A provincia da Coruña, con 24.500 pensións do Réxime Especial de Autónomos en 2001, ten algo máis do dobre que as de Lugo e Ourense -10.300 e 10.100, respectivamente-. A provincia de Pontevedra, con 17.500 perceptores en 2000, representa o 28% dos pensionistas do Réxime de Autónomos en Galicia.

Galicia é a comunidade autónoma con maior número absoluto de pensionistas do Réxime Especial do Mar; dobrando a Andalucía que ocupa o segundo lugar. Os 46.700 pensionistas deste réxime, en Galicia, representan o 36,17% do total español, radicados fundamentalmente na provincia da Coruña, 23.600, e a de Pontevedra, 20.600.

Ingresos e gastos

O sistema de protección social nútrese basicamente dos ingresos da Seguridade Social e das contribucións do Estado.

O acordo sobre consolidación e racionalización do sistema da Seguridade Social e o máis recente de *“mejora y desarrollo del sistema de protección social”* seguindo as pautas do Pacto de Toledo, contemplan a separación e clasificación das fontes de financiamento do sistema de protección social, de tal xeito que de forma gradual se tenda a que, a partir de 2000, a acción protectora, na súa modalidade universal: asistencia sanitaria, servicios sociais (agás os de accidentes de traballo e enfermidades profesionais), pensións non contributivas, complementos de mínimos de pensións contributivas e prestacións familiares por fillo a cargo, se financien mediante contribucións do Estado, mentres que as prestacións contributivas -basicamente as prestacións derivadas do contrato de traballo máis o gasto de xestión e de funcionamento dos servicios-, pasen a ser financiadas con cargo ás cotizacións das pensións obrigatorias, ademais do importe das cantidades recadadas en concepto de recargos, sancións, así como rendas e intereses patrimoniais. Neste sentido, xa desde o orzamento da Seguridade Social de 2000 contéplase que a totalidade dos Servicios Sociais do IMSERSO e Protección Familiar se financien con aportación do Estado, e para os complementos de mínimos determínanse as sucesivas aportacións do Estado ata o financiamento total de ditos complementos, cun compromiso temporal de non superar 11 anos desde o actual 2002.

No cadro 11.9 contémpanse as contías da recadación de cotas da Seguridade Social por réximes, que ascenden en Galicia a 577.364 millóns de pesetas -3.470,03 millóns de euros- en 2001; unha cifra lixeiramente inferior ó ano anterior, e que reflicte un descenso moi importante na recadación na provincia de Pontevedra que a súa vez por axustes orzamentarios de carácter anual tivo un altísimo incremento no ano 2000, e máis moderado na de Lugo, incrementándose en troques nas da Coruña e Ourense.

■ Cadro 11.9

**Recadación de cotas da Seguridade Social.
Por réximes e provincias. Galicia. 1994-2001**

		R. Xeral	Agrario	Autónomos	Mar	Emp. Hogar	Outros	Total
1994	A Coruña	632,85	37,70	105,71	18,43	6,64	66,59	867,91
	Lugo	212,19	37,58	34,27	8,01	1,74	0,38	294,17
	Ourense	212,13	38,29	16,88	0,02	1,83	2,10	271,24
	Pontevedra	463,82	21,72	80,37	38,79	4,37	54,78	663,85
	Galicia	1.520,99	135,28	237,23	65,25	14,57	123,84	2.097,17
1995	A Coruña	652,10	39,02	115,10	19,17	6,62	140,52	972,53
	Lugo	217,11	38,72	35,68	8,20	1,72	0,37	301,80
	Ourense	138,44	13,55	36,37	0,19	1,65	31,57	221,76
	Pontevedra	448,60	20,77	84,43	38,75	4,07	0,04	596,65
	Galicia	1.456,26	112,06	271,58	66,30	14,06	172,48	2.092,74
1996	A Coruña	680,29	35,26	119,76	18,05	6,51	139,67	999,54
	Lugo	238,58	33,78	37,50	5,85	1,73	3,80	321,25
	Ourense	152,13	12,65	38,38	0,01	1,72	33,44	238,33
	Pontevedra	524,34	20,58	100,15	39,97	4,49	112,57	802,10
	Galicia	1.070,99	81,69	195,64	23,91	9,96	176,91	1.559,11
1997	A Coruña	727,95	33,27	131,35	20,72	6,87	147,52	1.067,68
	Lugo	247,97	36,25	44,95	6,43	1,83	3,66	341,08
	Ourense	229,02	13,01	41,18	0,01	1,89	0,34	285,44
	Pontevedra	559,22	18,81	104,20	40,52	4,51	120,11	847,38
	Galicia	1.764,15	101,34	321,69	67,67	15,10	271,64	2.541,58
1998	A Coruña	776,75	35,34	143,44	22,31	7,15	159,74	1.144,73
	Lugo(1)	174,19	35,93	43,51	6,22	1,93	3,51	265,29
	Ourense	261,37	14,47	48,22	0,02	2,21	0,34	326,63
	Pontevedra	600,24	18,73	112,84	43,28	4,76	0,05	779,91
	Galicia	1.812,55	104,47	348,02	71,83	16,04	163,65	2.516,56
1999	A Coruña	844,56	34,55	155,67	23,52	7,26	182,31	1.247,88
	Lugo	289,40	38,52	47,82	10,65	2,01	0,94	389,35
	Ourense	303,93	13,95	51,68	0,02	2,39	0,38	372,34
	Pontevedra	718,19	19,23	125,64	44,35	5,11	0,07	912,58
	Galicia	2.156,08	106,25	380,80	78,55	16,77	183,71	2.922,14
2000	A Coruña	892,11	33,27	159,50	21,74	7,42	235,68	1.349,73
	Lugo	346,45	35,12	52,19	7,37	0,88	4,18	446,18
	Ourense	301,64	13,15	53,62	0,01	2,55	0,67	371,64
	Pontevedra	800,56	18,22	130,74	42,91	5,25	347,43	1.345,11
	Galicia	2.340,75	99,76	396,05	72,03	16,10	587,96	3.512,66
2001	A Coruña	983,24	32,07	165,51	23,76	7,71	244,01	1.456,29
	Lugo	247,24	34,07	54,30	7,87	2,37	54,45	400,31
	Ourense	324,14	12,18	55,25	0,01	2,74	0,73	395,06
	Pontevedra	790,01	17,45	137,20	49,84	5,58	218,29	1.218,37
	Galicia	2.344,64	95,77	412,26	81,48	18,40	517,48	3.470,03

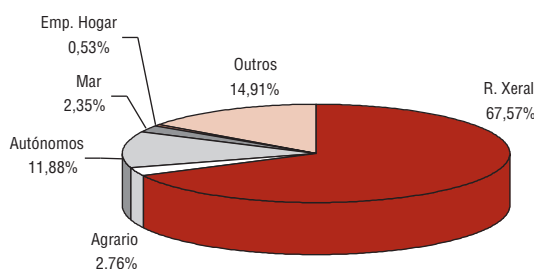
Elaboración propia

Datos en millóns de euros

(1) Os datos relativos ó Réxime Xeral e ó Total nesta provincia non inclúen desemprego

Fonte: Delegación do Goberno en Galicia

Distribución de recadación por réximes. Galicia. 2001

O Réxime Xeral representa o 66,57% da recadación de cotas e, nun sistema de reparto como o da Seguridade Social española -os activos actuais financian ós pensionistas-, debe supli-las carencias da escasa recadación dos outros réximes, que ademais como o caso do Agrario cunha maior porcentaxe de pensionistas na Comunidade Autónoma Galega -o 38,52%- representa só o 2,76% do total da recadación de cotas da Seguridade Social.

Os gastos das pensións en Galicia reflíctense no cadro 11.10 xunto cos pagos por subsidios, e no cadro 11.11 especificase o abono das prestacións por réximes. En 2001 pagáronse por prestacións da Seguridade Social en Galicia 724.929 millóns de pesetas- 4.356,91 millóns de euros-, das que case 683 mil millóns -4.104,57 millóns de euros- corresponderon a pagos de pensións, a contía do total de ámbalas dúas é notablemente superior á de 2000, producíndose un aumento nas catro provincias galegas. Na provincia da Coruña, con máis de 275 mil millóns de pesetas -1.655,47 millóns de euros- é onde se produce o maior volume de pagos en pensións e representa o 38% do total do mesmo en Galicia. En subsidios, en troques, é a provincia de Pontevedra, con 16.798 millóns de pesetas -100,96 millóns de euros-, onde se abona a contía máis elevada.

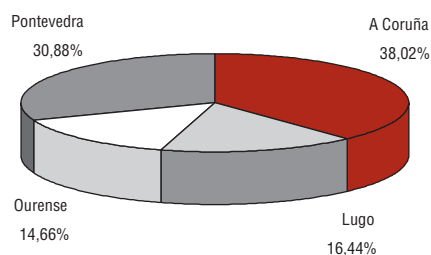
■ Cadro 11.10

Pagos por prestacións da Seguridade Social. Por provincias.Galicia.1998-2001

	Pensións				Subsidios				Total			
	1998	1999	2000	2001	1998	1999	2000	2001	1998	1999	2000	2001
A Coruña	1.129,25	1.360,81	1.490,67	1.560,43	82,95	87,10	92,65	95,04	1.212,20	1.447,91	1.583,32	1.655,47
Lugo	573,43	608,04	654,90	674,79	31,63	28,97	30,73	29,97	605,05	637,01	685,63	704,76
Ourense	503,20	539,51	583,75	601,72	21,29	24,06	25,75	26,37	524,49	563,58	609,50	628,08
Pontevedra	1.039,03	1.107,96	1.213,05	1.267,64	117,79	87,21	96,01	100,96	1.156,82	1.195,17	1.309,05	1.368,59
Galicia	3.244,91	3.616,32	3.942,37	4.104,57	253,65	227,34	245,13	252,33	3.498,55	3.843,66	4.187,50	4.356,91

Elaboración propia
 Datos económicos en millóns de euros
 Fonte: Delegación do Goberno en Galicia

Distribución dos pagos en 2001

■ Cadro 11.11

**Pagos por prestacións da Seguridade Social.
Por réximes. Galicia. 2000 -2001**

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	2000	2001	2000	2001	2000	2001	2000	2001	2000	2001
Réxime Xeral	804,57	851,74	220,49	231,31	252,71	266,71	616,36	653,60	1.894,12	2.003,35
Réxime Especial Autónomos	119,64	129,28	48,75	51,26	48,27	51,40	88,75	93,74	305,42	325,68
Réxime Especial Agrario	359,62	362,57	341,51	343,67	249,53	248,51	252,92	253,43	1.203,58	1.208,18
Réxime Especial do Mar	119,57	124,58	15,93	16,74	0,00	0,00	199,32	211,35	334,82	352,67
Réxime Especial Minería do Carbón	5,85	6,16	4,61	4,92	2,75	2,82	2,72	2,71	15,93	16,62
Réxime Especial Empregados do Fogar	27,63	28,69	11,10	11,44	10,10	10,61	25,18	25,86	74,01	76,60
Accidentes de traballo e enfermidades profesionais	43,57	45,81	15,07	15,76	14,23	14,92	40,08	42,09	112,94	118,58
Non contributivas	102,86	106,64	28,16	29,65	31,92	33,12	83,73	85,81	246,67	255,23
Total	1.583,32	1.655,47	685,63	704,76	609,50	628,08	1.309,05	1.368,59	4.187,50	4.356,91

Elaboración propia
En millóns de euros
Fonte: Delegación do Goberno en Galicia

Ó Réxime Xeral van destinadas prestacións por máis de 333 mil millóns de pesetas -2.003,35 millóns de euros-, case o 50% do importe total dos pagos. O abono de prestacións derivadas do Réxime Agrario representan a parte máis importante dos pagos da Seguridade Social na provincia de Lugo e está case á par co Réxime Xeral en Ourense. No cómputo galego os gastos do Réxime Agrario constitúe o 27,73% do total dos pagos.

11.3. Análise dos datos sobre as pensións do sistema

11.3.1. Pensións de xubilación

O risco de vellez que dá orixe á pensión de xubilación pode concibirse de dous modos diferentes. Por un lado, a pensión pode presentarse como unha contra-prestación ós servizos prestados por unha persoa ó longo da súa vida -pensión de vellez-. Desde un segundo punto de vista, o traballador ó chegar a certa idade é considerado como un inválido, as enfermidades da idade e a súa repercusión no rendemento profesional determina unha pensión de «retiro». Configuraríase, en

ámbolos dous casos, como un dereito de crédito a través do que paliar, mediante unha renda substitutiva, a perda da renda profesional.

Estas dúas concepcións non conducen sempre ás mesmas consecuencias. A idade da percepción da pensión dependerá, no primeiro caso, sobre todo, de consideracións económicas, mentres que no segundo, virá dada pola situación de invalidez que se presume. Sen embargo, na práctica, ámbalas dúas aproxímanse, xa que as esixencias económicas obrigan a miúdo a atrasa-lo dereito á pensión que se fai coincidir coa época que a invalidez poida presumirse de feito para a maior parte dos traballadores.

Esta pensión presenta desde o punto de vista da Seguridade Social importantes problemas nos seus aspectos técnicos: a idade previsible, a determinación da contía da prestación -cálculo da base reguladora-, a compatibilidade pensión-traballo e a imprescritibilidade do dereito ó recoñecemento da pensión.

Actualmente en España os requisitos para o acceso á pensión de xubilación son: ter cumprida a idade regulamentaria e ter cuberto un período mínimo de carencia.

A idade prevista legalmente é a de 65 anos, se ben existe transitoriamente, a posibilidade de xubilarse anticipadamente a partir dos 60 anos con coeficientes reductores, para os traballadores que tiveran a condición de mutualistas nalgũa mutualidade laboral de traballo por conta allea antes do 1 de xaneiro de 1967, sempre que se atopen en alta ou asimilada á alta. O Real decreto lei 16/2001 de 27 de decembro, de medidas para o establecemento dun sistema de xubilación gradual e flexible, que normativiza neste eido o previsto no acordo *“para la mejora y el desarrollo del sistema de protección social”* do 9 de abril de 2001 engade un novo suposto de xubilación anticipada, a partir dos 61 anos, de traballadores afiliados con posterioridade ó 01.01.1967, que acrediten máis de 30 anos de cotización, figuren inscritos como demandantes de emprego, polo menos seis meses, e a causa do seu cese non lles fose imputable.

Excepcionalmente, en determinados supostos (reconversión industrial, xubilación parcial con contratos de relevo, xubilación especial ós 64 anos, traballos penosos, tóxicos, etc.), poderanse xubilar con antelación á idade ordinaria sen coeficientes reductores.

O Real Decreto Lei 16/2001 prevé a implantación de medidas desincentivadoras das xubilacións de carácter voluntario e a posta en marcha de medidas que flexibilicen a idade de xubilación, prolongando a vida activa a aqueles que voluntariamente o desexen e unha modificación da regulación da xubilación parcial, de maneira que dunha banda se posibilite a compatibilidade entre o percibo dunha pensión de xubilación e o desenvolvemento de actividades laborais e por outra permita a exoneración do pago de cotizacións sociais por continxencias comúns, excepto incapacidade temporal, dos traballadores de 65 e máis anos que prolonguen a actividade laboral sempre que acrediten 35 anos efectivos de cotización e constitúa unha decisión voluntaria e libre do traballador.

O período mínimo de carencia é de quince anos de cotización, dos cales polo menos dous deberán estar abranguidos dentro dos quince inmediatamente anteriores ó momento de causa-lo dereito, calculándose a contía en función da porcentaxe aplicable á base reguladora (a base reguladora calcúlase de acordo co cociente que resulte de dividir por 210 as bases de cotización do interesado dos

180 meses inmediatamente anteriores ó que se produza o feito causante), a porcentaxe obtense aplicando unha escala que comeza có 50% con quince anos, aumentando un 3% por cada ano adicional comprendido entre o décimo sexto e o vixésimo quinto e un 2% a partir do vixésimo sexto ata acadar o 100% ós 35 anos, tal como se especifica no seguinte cadro:

Anos de cotización	Porcentaxe sobre a base reguladora	Anos de cotización	Porcentaxe sobre a base reguladora
Ós 15 anos	50%	Ós 26 anos	82%
Ós 16 anos	53%	Ós 27 anos	84%
Ós 17 anos	56%	Ós 28 anos	86%
Ós 18 anos	59%	Ós 29 anos	88%
Ós 19 anos	62%	Ós 30 anos	90%
Ós 20 anos	65%	Ós 31 anos	92%
Ós 21 anos	68%	Ós 32 anos	94%
Ós 22 anos	71%	Ós 33 anos	96%
Ós 23 anos	74%	Ós 34 anos	98%
Ós 24 anos	77%	Ós 35 anos	100%
Ós 25 anos	80%		

O citado Decreto Lei 16/2001 establece que cando se acceda á pensión de xubilación a unha idade superior ós 65 anos a porcentaxe aplicable á respectiva base reguladora será a resultante de sumar o 100 por 100, un 2 por 100 adicional por cada ano completo cotizado a partir dos 65 anos, sempre que en dito momento o interesado tivera acreditados 35 anos de cotización. Noutro caso, a porcentaxe adicional indicada aplicarase, cumpridos os 65 anos, desde a data na que acredítase dito período de cotización

As pensións de xubilación da Seguridade Social constitúen as máis importantes desde o punto de vista numérico e tamén en contía económica.

Na Comunidade Autónoma Galega (cadro 11.12) hai, en 2001, 428.200 pensións de xubilación, que representan o 9,42% das 4.545.600 existentes en España. Do exame dos datos do cadro 11.12 pódese observa-lo incremento importantísimo do número das devanditas prestacións entre os anos 1997 e 1998, tanto na comunidade autónoma, como no total español, que é debido na súa maioría á conversión das pensións de incapacidade permanente dos beneficiarios de 65 ou máis anos en pensións de xubilación (ver nota ó pé do cadro), mentres que os aumentos interanuais de 1999, 2000 e 2001 son máis cativos e consecuencia do aumento natural do número das pensións. Incluso nos anos 1999 e 2000 baixan lixeiramente o número de pensións de xubilación na provincia de Ourense, manténdose en 2001 con respecto ó ano anterior:

Pensiones de jubilación. Por provincias. Galicia/España. 1994-2001⁽¹⁾

■ Cadro 11.12

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
1994	Nº	113,6	59,0	57,8	67,2	297,6	3.176,4
	Promedio	370,77	324,29	315,80	377,89	352,59	416,39
1995	Nº	116,6	59,6	58,6	69,5	304,4	3.265,2
	Promedio	390,97	341,97	332,23	402,76	372,90	443,96
1996	Nº	119,9	60,1	59,1	72,0	311,1	3.350,3
	Promedio	413,81	361,14	349,38	426,16	400,38	471,85
1997	Nº	124,8	62,6	60,7	77,0	325,1	3.502,5
	Promedio	419,60	364,01	355,15	414,34	395,42	478,28
1998	Nº	147,8	83,0	74,8	111,0	416,6	4.400,9
	Promedio	433,53	374,40	365,07	427,70	407,99	496,15
1999	Nº	149,9	83,4	74,6	112,9	420,8	4.450,2
	Promedio	441,64	381,43	371,72	435,51	415,55	505,51
2000	Nº	151,7	83,5	74,3	114,6	424,1	4.493,4
	Promedio	469,47	402,42	391,97	463,46	441,17	538,68
2001	Nº	153,6	83,6	74,3	116,6	428,2	4.545,6
	Promedio	507,4	434,0	421,9	503,2	477,2	584,5

Elaboración propia

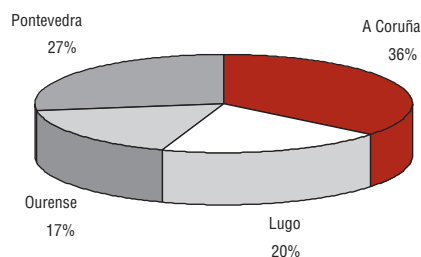
Números en miles redondeados. Medias anuais

Promedio, en euros, a decembro de cada ano

(1) A partir de novembro de 1997, as pensións de invalidez permanente de beneficiarios de 65 anos e máis, agás do SOVI figuran incluídas nas de xubilación

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais e INSS

Pensiones de jubilación en 2001

Como sinalabamos en informes anteriores, a estrutura da poboación das provincias de Lugo e Ourense, onde cun 26,02% da poboación da comunidade autónoma se concentra en 2001 preto dun 36,88% dos pensionistas de xubilación, constitúe un trazo fundamental e xoga un importante papel na elevada porcentaxe de

Galicia sobre o total nacional. Destacan, doutra banda, en sentido contrario, o número relativamente escaso, 116.600, de pensións de xubilación da Seguridade Social en Pontevedra, se ben e como se pode observar, debido ó transvase de pensionistas de invalidez permanente de máis de 65 anos, en 1998, aumentan en 34.000 -case un 50% dos 77.000 existentes en 1997-.

A media en 2001 das pensións galegas de xubilación situouse en 79.393 pesetas -477,18 euros- ó mes, subindo preto de 6.000 pesetas con respecto ó pasado ano, mentres que a media estatal sube, en 2001, máis de 8.600 pesetas, situándose en 17.846 pesetas -107,27 euros- por riba da media galega.

As provincias de Lugo e Ourense, polo importante número de pensións de xubilación do Réxime Agrario, aparecen ámbalas dúas con máis de 25.000 pesetas de diferenza con respecto á media estatal.

11.3.2. Pensións de invalidez permanente

Nas orixes da institucionalización do seguro de invalidez, a finais do pasado século, este foi concibido como unha vellez prematura, dando orixe a unha renda vitalicia que supoñía en realidade unha liquidación anticipada da pensión de vellez. A evolución posterior permitiu defini-la invalidez cunha noción distinta á de xubilación na que cada vez con maior énfase vaise poñendo o acento nas medidas encamiñadas á rehabilitación e recuperación do traballador.

A invalidez, desde o punto de vista de prestación contributiva, defínese pola súa relación co exercicio dunha actividade profesional, ben como unha incapacidade para exercer unha profesión determinada -incapacidade permanente total para a profesión habitual- podendo neste caso dedicarse a outra distinta, ou ben como unha incapacidade xeral para a obtención de calquera tipo de ingresos -incapacidade permanente absoluta-, que lle inhabilita por completo para toda profesión ou oficio.

A invalidez tamén pode orixinar unha incapacidade parcial para a profesión habitual, que no sistema español de Seguridade Social é aquela que sen acadalo grao de total, ocasiona ó traballador unha diminución do 33% no seu rendemento normal para dita profesión, sen impedirlle a realización das tarefas fundamentais desta.

A Seguridade Social española prevé tamén unha incapacidade absoluta agravada, que constitúe a gran invalidez, para aqueles traballadores incapacitados absolutos que, como consecuencia de perdas anatómicas ou funcionais, necesitan a asistencia doutra persoa para realiza-los actos máis esenciais da vida, tales como vestirse, desprazarse, xantar ou análogos.

O acordo sobre consolidación e racionalización do sistema da Seguridade Social e a Lei 24/1997 establecen a regulación da invalidez absoluta e gran invalidez nos termos actuais, se ben introducen determinadas medidas que confiren unha maior transparencia e seguridade xurídica no recoñecemento e graduación das incapacidades permanentes (total e parcial) efectuadas de acordo a un listado que se aprobe regulamentariamente e a un réxime de incompatibilidades co traballo, pasando a denominarse e equipararse, a partir dos 65 anos, a pensión por incapacidade permanente á pensión de xubilación. Non obstante, o recente *"acuerdo para la mejora y el desarrollo del sistema de protección social"* prevé a eliminación do tope de 65 anos para acceder á declaración de incapacidade permanente cando esta se derive de accidente de traballo ou enfermidade profesional.

Do exame dos datos que nos proporciona o cadro 11.13 obsérvase que as pensións de incapacidade experimentan pequenas subidas no seu número ata 1997, nas que baixan en moi escasa medida en relación ó ano precedente. As pensións de incapacidade permanente sofren en 1998 unha drástica diminución polo feito de que a partir de novembro de 1997 os beneficiarios das pensións de incapacidade permanente de 65 anos ou máis pasan a ter a condición de xubilados. A baixada é de tal xeito que das 146.500 existentes en 1997 en toda Galicia quedan só 59.200; en 1998 dita diminución é maior porcentualmente en Galicia -o 59,59%- que no total estatal o -50,54%-. En 2001 o número das pensións de invalidez diminúen en 300 na comunidade autónoma. As 57.700 pensións de incapacidade permanente existentes en Galicia pasan a representar un 8,56% respecto do total de pensións.

Pensións de invalidez. Por provincias. Galicia/España. 1994-2001⁽¹⁾

■ Cadro 11.13

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
1994					
Nº	39,4	34,0	23,5	57,5	154,4
Promedio	335,42	291,67	295,08	311,64	310,85
1995					
Nº	40,0	33,8	23,6	57,5	154,8
Promedio	354,54	307,39	310,70	329,38	328,33
1996					
Nº	40,8	33,4	23,6	57,1	154,9
Promedio	378,42	324,62	327,79	348,26	347,94
1997					
Nº	39,6	31,2	22,1	53,6	146,5
Promedio	432,98	337,76	353,46	378,47	385,22
1998					
Nº	19,5	10,9	7,7	21,1	59,2
Promedio	456,19	355,08	372,07	396,08	407,74
1999					
Nº	19,9	10,3	7,7	20,5	58,4
Promedio	465,36	362,06	379,48	409,84	415,85
2000					
Nº	20,5	9,8	7,9	19,9	58,0
Promedio	498,95	397,78	415,22	452,67	455,04
2001					
Nº	21,0	9,4	8,0	19,4	57,7
Promedio	543,7	442,0	459,0	497,4	500,4

Elaboración propia

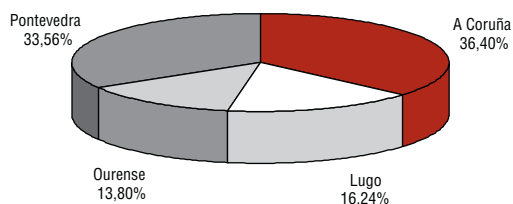
Números en miles redondeados. Medias anuais

Promedio, en euros, a decembro de cada ano

(1) A partir de novembro de 1997, as pensións de invalidez permanente de beneficiarios de 65 anos e máis, agás do SOVI figuran incluídas nas de xubilación

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais e INSS

Pensións de invalidez en 2001

O mesmo que ocorre coas pensións de xubilación, a proporción de pensións de invalidez en Galicia, en relación co total destas en España, era tradicionalmente maior que a da poboación. Sen embargo, despois de 1998 queda establecida nun 7,36%, fronte ó 9% do ano anterior; o que sen dúbida pon de manifesto o elevado número de incapacitados permanentes de 65 anos ou máis existentes en Galicia, que engrosan xa a partir de 1998 o número de pensionistas de xubilación. En 2001, aínda que aumentan moi lixeiramente nas provincias da Coruña e Lugo, volta a baixar no cómputo da comunidade autónoma, e tamén no conxunto de España o número de pensionistas de incapacidade. A contía media da prestación de invalidez permanente en Galicia, é de 500,4 euros - 83.260 pesetas- ó mes, subindo con respecto a 2000 en 7.548 pesetas, pero inferior en máis de 15.000 pesetas á media estatal, sendo significativamente baixas as correspondentes ás provincias de Lugo e Ourense.

O cadro 11.14 proporciónanos información sobre a distribución do número de pensións de invalidez segundo os graos de incapacidade. De acordo con estes datos o volume maior de pensionistas de invalidez en Galicia son os incapacitados totais: 34.091, que representan o 59,08% do total de inválidos galegos, e o 8,29% dos incapacitados totais españois, unha cifra maior que a que correspondería á proporción da poboación, máis que en virtude do importantísimo transvase de incapacitados permanentes con 65 ou máis anos a xubilados operada en 1998, correxe en parte a enorme desproporción de anos anteriores. Convén resaltar tamén o elevado número de inválidos absolutos de Pontevedra, aínda que moito menor tanto en número como proporcionalmente ós anos precedentes pola diminución dos citados pensionistas maiores de 65 anos.

**Pensiones de invalidez en vigor segundo grado de incapacidad.
Por provincias. Galicia/España. 1997-2001**

■ Cadro 11.14

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
Gran invalidez	1997	993	675	487	984	3.138	34.478
	1998	707	332	249	574	1.861	22.667
	1999	734	340	256	579	1.909	23.147
	2000	747	346	277	590	1.960	23.925
	2001	760	341	283	589	1.973	24.724
Invalidez absoluta	1997	13.160	9.014	6.768	22.834	51.777	836.473
	1998	7.453	3.440	2.809	8.523	22.225	368.411
	1999	7.573	3.266	2.785	8.270	21.894	360.188
	2000	7.655	3.077	2.852	7.963	21.547	353.756
	2001	7.788	2.991	2.928	7.701	21.408	349.322
Invalidez total	1997	24.963	21.330	14.707	29.377	90.377	740.379
	1998	11.139	7.058	4.637	11.869	34.703	408.612
	1999	11.421	6.700	4.617	11.510	34.248	410.376
	2000	11.961	6.369	4.680	11.215	34.226	411.131
	2001	12.370	6.012	4.727	10.984	34.091	411.249
Invalidez parcial	1997	446	167	174	415	1.202	15.252
	1998	156	49	54	137	396	4.860
	1999	135	44	48	122	349	4.307
	2000	117	38	42	109	306	3.806
	2001	102	30	33	101	266	3.323

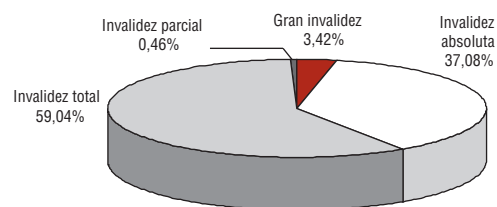
Elaboración propia

Medias anuais en miles

(1) A partir de novembro de 1997, as pensións de invalidez permanente de beneficiarios de 65 anos e máis, agás do SOVI figuran incluídas nas de xubilación

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais e INSS

Pensiones de invalidez en Galicia en 2001

11.3.3. Pensións de viuvez

Integrada dentro do que tradicionalmente se considera como seguro por falecemento ou prestacións por morte e supervivencia, a pensión de viuvez ten como finalidade reparar-lo dano causado pola desaparición dun dos cónxuxes, e a ela ten dereito o supervivente, nos seguintes termos: se o falecido se atopase no momento do óbito en alta ou situación asimilada á alta, en caso de morte por enfermidade común deberá completar un período mínimo de cotización de cincocentos días, dentro dos cinco anos anteriores ó falecemento, non esixíndose ningún período en caso de accidente, sexa ou non laboral, ou enfermidade profesional. Se o falecido non estivera de alta ou situación asimilada á alta poderán causar dereito a pensión sempre que se acredite un período mínimo de cotización de quince anos (reforma da Lei 24/1997).

No suposto de separación ou divorcio, o dereito á pensión de viuvez corresponderá a quen sexa ou fora cónxuxe lexítimo, e ós separados ou divorciados que non contraeran novas nupcias, en contía proporcional ó tempo vivido co cónxuxe falecido, con independencia das causas que determinaran a separación ou o divorcio. É compatible con calquera renda de traballo do beneficiario e coa pensión de xubilación ou incapacidade permanente á que o mesmo tivera dereito.

A Lei 24/1997, do 15 de xullo, sobre consolidación e racionalización do sistema da Seguridade Social estableceu modificacións normativas nas prestacións de viuvez, co incremento da súa contía atendendo ó nivel de renda e cargas familiares, centrándose, prioritariamente, nas pensións mínimas daqueles que teñan menos de 60 anos, para equiparala súa contía coas pensións mínimas que o sistema outorga ós viúvos/as maiores de 60 anos, o que se realizou gradualmente tendo plena aplicación no ano 2000. O “*acuerdo para la mejora y el desarrollo del sistema de protección social*” do 9 de abril de 2001 contempla a previsión do incremento da porcentaxe a aplicar sobre a base reguladora do 45% actual ata o 52% e o 70% no caso de viúvos/as con cargas familiares e un novo marco de compatibilidades permitindo nalgúns casos mante-la pensión aínda que o pensionista contraia novas nupcias.

Continúa en 2001 a tendencia no aumento de pensións de viuvez en Galicia (cadro 11.15), aumento que se cifra en 3.100 novos pensionistas viúvos ou viúvas máis que o ano anterior.

As 162.800 pensións de viuvez en Galicia representan un 7,97% do total español, destacando con respecto ó total da poboación, as cifras de Lugo e Ourense cunha maior porcentaxe que as da Coruña e Pontevedra.

Como sinalabamos en informes anteriores, a media da contía económica das pensións de viuvez nas provincias galegas (50.748 pesetas -305 euros-) é inferior á do conxunto de España, nun proceso, ademais, no que a diferenza a favor da media nacional vaise acrecentando ano tras ano, pasando, como pode observarse no citado cadro 11.15, das 6.587 pesetas menos en 1994 a 9.966 pesetas en 2001.

Tendo en conta a baixa dotación destas pensións -o 45% da base reguladora ata o ano 2001 ou o mínimo legal- e mesmo a posibilidade de reparto en caso de haber ex cónxuxes superviventes, a diferenza da contía en máis dun 16% reviste, se cabe, maior importancia. Como no resto das pensións, as diferencias das medias de Lugo e Ourense, con respecto ó total español, son aínda maiores.

Pensiones de viuvez. Por provincias. Galicia/España. 1994-2001

■ Cadro 11.15

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
1994	Nº	52,6	24,8	21,3	41,1	139,8	1.777,8
	Promedio	237,66	182,88	186,91	232,81	218,77	258,36
1995	Nº	54,0	25,3	22,0	42,0	143,3	1.817,5
	Promedio	250,33	192,80	196,94	245,56	230,59	273,07
1996	Nº	55,6	25,9	22,5	42,9	146,9	1.856,9
	Promedio	263,61	202,70	207,71	258,68	243,16	288,32
1997	Nº	57,1	26,3	23,0	44,0	150,4	1.897,5
	Promedio	271,07	209,26	214,72	266,10	250,20	297,63
1998	Nº	58,4	26,8	23,6	45,0	153,8	1.936,7
	Promedio	278,54	215,35	221,12	273,88	257,36	307,09
1999	Nº	59,7	27,3	24,0	45,9	156,9	1.973,3
	Promedio	283,85	219,45	225,26	278,92	262,22	312,91
2000	Nº	61,1	27,7	24,3	47,0	160,1	2.009,6
	Promedio	300,94	232,86	239,08	295,64	277,84	332,91
2001	Nº	62,3	28,0	24,6	47,9	162,8	2.042,4
	Promedio	329,6	255,7	262,4	323,4	305,0	364,9

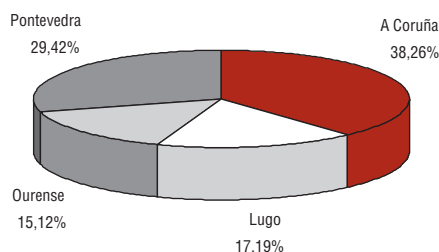
Elaboración propia

Números en miles. Medias anuais

Promedio, en euros, a decembro de cada ano

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais e INSS

Pensiones de viuvez en 2001

11.3.4. Pensiones de orfandade

A pensión de orfandade que deriva do falecemento do causante, ten por finalidade a obtención dunha prestación por cada un dos fillos, calquera que sexa a natureza legal da súa filiación, que sexan menores de certa idade ou estean incapacitados para todo traballo, sempre que no seu caso teña cuberto o período mínimo de cotización esixido para ter dereito á pensión de viuvez.

A incapacidade para o traballo debe ser permanente e absoluta, que inhabilite para toda profesión ou oficio.

Tamén terán dereito á pensión de orfandade, nas mesmas condicións, os fillos adoptivos do causante, sempre que a adopción tivera lugar con dous anos de antelación.

Así mesmo, terán dereito os fillos que o cónxuxe supervivente levara ó matrimonio sempre que se celebre con dous anos de antelación, se comprobe que convivían co causante e ás súas expensas e que non teñan dereito a outra pensión da Seguridade Social, nin queden familiares con obriga e posibilidades de prestarlles alimentos, segundo a lexislación civil.

A Lei 24/1997, do 15 de xullo, sobre consolidación e racionalización do sistema da Seguridade Social que desenvolve o Pacto de Toledo ampliou o límite de idade para o percibo das pensións de orfandade, calquera que sexa a natureza legal da filiación, desde os 18 ós 21 anos, e no suposto de que non sobrevivira ningún dos pais, o límite será ós 23 anos, tendo aplicación desde 1999. O *“acuerdo para la mejora y el desarrollo del sistema de protección social”* contempla a elevación de novo do límite, fixándoo en 22 anos con carácter xeral e en 24 para a orfandade absoluta a partir de 2002.

Durante 2001 produciuse en Galicia (cadro 11.16) unha diminución de 494 pensións de orfandade, diminución que ten lugar nas catro provincias. Os 19.983 orfos acollidos ó sistema da Seguridade Social no país galego representan o 7,84% do total estatal, dos cales o 40,97% son da Coruña, o 34,72% de Pontevedra, o 12,71% de Lugo e o 11,60% de Ourense.

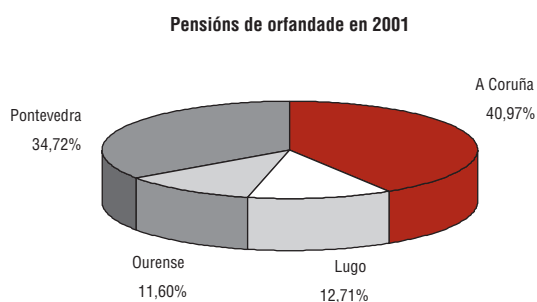
O importe medio da contía da pensión experimenta un moderado aumento, tanto en Galicia como no total español, sendo a da Comunidade Autónoma Galega lixeiramente inferior á media estatal, cunha diferenza, a favor do total do Estado, no ano 2001 de 1.716 pesetas mensuais.

Pensións de orfandade. Por provincias. Galicia/España. 1994-2001

■ Cadro 11.16

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
1994	Nº	5.706	1.678	1.621	4.788	13.793	168.251
	Promedio	190,53	173,13	174,45	188,66	185,88	196,48
1995	Nº	5.738	1.716	1.641	4.738	13.833	168.659
	Promedio	197,75	179,22	181,21	197,22	193,31	205,11
1996	Nº	6.900	2.092	1.849	5.767	16.608	207.816
	Promedio	170,16	156,70	165,95	167,15	166,96	174,41
1997	Nº	6.986	2.163	1.942	5.829	16.920	212.146
	Promedio	177,23	164,13	171,66	173,75	173,72	181,37
1998	Nº	7.559	2.363	2.127	6.369	18.418	231.733
	Promedio	181,52	167,37	174,46	176,58	177,18	186,05
1999	Nº	7.593	2.373	2.134	6.389	18.489	232.625
	Promedio	184,76	170,30	177,76	179,61	180,32	189,45
2000	Nº	8.391	2.627	2.341	7.118	20.477	260.684
	Promedio	196,18	180,54	187,83	189,29	190,83	200,26
2001	Nº	8.188	2.539	2.318	6.938	19.983	254.962
	Promedio	216,05	197,53	205,52	205,65	208,86	219,17

Elaboración propia
 Datos do nº de pensións en euros, a decembro de cada ano
 Fonte: INSS

11.3.5. Pensións en favor de familiares

O aseguramento derivado da morte pode chegar ademais de ó cónxuxe e ós fillos a outros parentes consanguíneos do causante -avós, pais, irmáns e netos- que reúnan certos requisitos, entre eles, ineludiblemente, a convivencia co causante dous anos antes do falecemento, non ter dereito a outra pensión e carecer de medios de subsistencia e de familiares obrigados a dar alimentos.

En 2001, segundo o cadro 11.17, soben en tres o número de pensións en relación co ano anterior, para chegar ós 4.945 pensionistas galegos que representan o 11,51% do total do conxunto nacional.

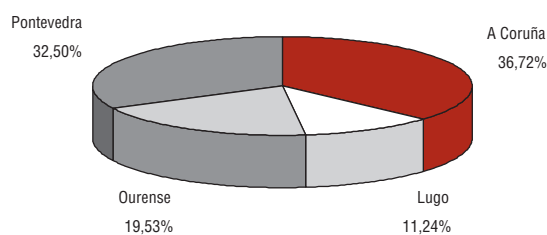
Pensións en favor de familiares. Por provincias. Galicia/España. 1994-2001

■ Cadro 11.17

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
1994						
Nº	1.451	364	756	1.596	4.167	41.915
Promedio	201,24	177,44	194,98	198,87	197,12	193,56
1995						
Nº	1.526	411	768	1.628	4.333	42.797
Promedio	213,35	188,16	205,58	207,84	207,51	203,74
1996						
Nº	1.572	480	811	1.655	4.518	44.274
Promedio	216,92	188,23	212,20	211,50	211,04	209,10
1997						
Nº	1.658	502	869	1.706	4.735	45.988
Promedio	222,21	198,29	218,83	217,33	217,30	217,62
1998						
Nº	1.659	502	898	1.646	4.705	45.460
Promedio	230,87	205,90	221,74	224,36	224,18	225,49
1999						
Nº	1.669	503	905	1.643	4.720	45.270
Promedio	234,38	210,31	226,06	228,39	228,13	229,75
2000						
Nº	1.779	550	959	1.654	4.942	44.156
Promedio	249,33	227,68	242,95	242,53	243,40	248,61
2001						
Nº	1.816	556	966	1.607	4.945	42.977
Promedio	270,75	255,53	264,16	262,53	265,08	274,29

Elaboración propia
 Datos do nº de pensións en euros, a decembro de cada ano
 Fonte: INSS

Pensións en favor de familiares en 2001

O dato máis salientable da análise provincial é o elevado número de pensionistas da provincia de Ourense, sobre todo, se a comparamos con Lugo, á que case duplica. Na provincia da Coruña é onde en 2001 aumenta máis porcentualmente o número destas pensións, que soben tamén no resto das provincias galegas coa excepción de Pontevedra.

No que se refire á contía media de pensión cabe destacar polo que atinxe ó global galego en 2001 (44.106 pesetas -265,08 euros-), que é lixeiramente inferior á media estatal -1.532 pesetas mensuais-, e a media na provincia de Lugo está máis de 1.500 pesetas por debaixo da media galega.

11.4. Outras prestacións

11.4.1. Prestacións de incapacidade temporal

A Lei 42/1994, do 30 de decembro, de medidas fiscais, administrativas e de orde social crea unha nova figura entre as prestacións da Seguridade Social: a incapacidade temporal, que vén a substituír á incapacidade laboral transitoria (ILT) e á invalidez provisional. A incapacidade temporal ten unha duración de doce meses, prorrogables por outros seis. Así mesmo, a citada lei desvincula da incapacidade temporal a continxencia de maternidade, que adquire categoría de prestación autónoma con dereito a unha cobertura do 100% da base reguladora.

Ante a inexistencia de estatísticas destas dúas novas prestacións proporcionadas polo Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais, examinaremos dentro deste apartado os datos de incapacidade temporal e maternidade obtidos da información das memorias da Delegación do Goberno en Galicia.

Existían, en 1996, 18.282 beneficiarios de incapacidade temporal en Galicia, dos que o 38,17% correspondían á provincia de Pontevedra. En 1997 -ver cadro 11.18- prodúcese un forte descenso no total de Galicia, quedando en 14.944, descenso que vén dado pola diminución do número de beneficiarios en tódalas provincias -especialmente importante en Pontevedra- agás Ourense, onde medra lixeiramente. O número de beneficiarios no cómputo xeral galego en 1998, 14.007, baixa tamén con respecto ó ano anterior, aínda que en moito menor medida. En 1999 prodúcese unha enorme diminución de preto do 30% dos incapacitados, quedando a 31 de decembro, 9.962 no total da comunidade galega. No ano 2000 prodúcese, en termos globais, unha pequena diminución do número de beneficiarios e en 2001 outra moi similar á do ano anterior e que se cifra en algo máis de trescentos cincuenta, establecéndose a 31 de decembro no número de 9.186 para o total de Galicia. A pesar da diminución de incapacitados, que se produce nas catro provincias, aumenta lixeiramente o aboado en Galicia por esta prestación, constituíndo o máis salientable o aumento na provincia de Pontevedra.

■ Cadro 11.18

**Beneficiarios e importe anual de prestacións por incapacidade temporal.
Galicia. 1997 -2001**

	Número de beneficiarios					Importe anual (millóns de euros)				
	1997	1998	1999	2000	2001	1997	1998	1999	2000	2001
A Coruña	5.164	4.371	3.536	3.191	3.190	60,89	52,86	52,48	47,11	49,02
Lugo	3.182	3.590	1.786	1.659	1.466	23,04	20,26	17,90	16,85	16,80
Ourense	2.151	1.898	1.385	1.131	1.067	19,02	17,08	15,55	13,54	14,98
Pontevedra	4.447	4.148	3.255	3.558	3.463	65,00	48,17	56,78	56,01	61,24
Galicia	14.944	14.007	9.962	9.539	9.186	167,95	138,37	142,71	133,51	142,05

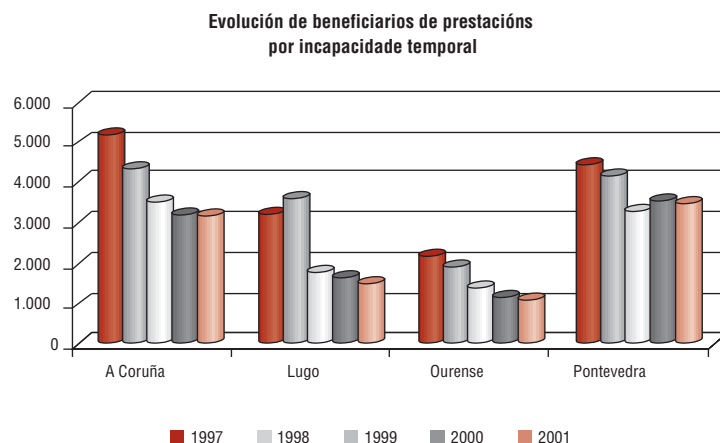
Elaboración propia

Datos a 31 de decembro de cada ano

(1) Agás ISM. Contempla en 1998 e 1999 os beneficios de invalidez provisional que residualmente manteñen a prestación ata a súa finalización

(2) Datos en millóns de euros, total réximes

Fonte: Delegación do Goberno en Galicia

11.4.2. Prestacións de maternidade

Considéranse situacións protexidas a maternidade, a adopción e o acollemento preadoptivo ou permanente, durante os períodos de descanso que se aproveiten por ditas situacións. A prestación consiste nun subsidio en función da base reguladora que, no caso da maternidade, é de 16 semanas de duración, ampliábles por parto múltiple en dúas semanas máis por cada fillo. Nos supostos de adopción e acollemento, tanto preadoptivo como permanente, de menores de ata seis anos, a suspensión terá unha duración de 16 semanas, ampliábles no suposto de adopción ou acollemento múltiple en dúas semanas por fillo; esténdese o suposto a maiores discapacitados ou minusválidos con especiais dificultades de inserción.

O acordo “*para la mejora y el desarrollo del sistema de protección social*” prevé a aprobación dunha bonificación do 100% da contribución empresarial á seguridade social por continxencias comúns por período máximo dun ano cando se produza a reincorporación ó posto de traballo da muller nos supostos de suspensión do contrato de traballo por maternidade.

No cadro 11.19 ofrécese os datos correspondentes ó importe anual en concepto de maternidade en Galicia, que representa en 2001, 34,48 millóns de euros - 5.737 millóns de pta-, dos que o 45,62% abóanse na provincia da Coruña.

Importe anual de prestacións por maternidade⁽¹⁾. Galicia. 1999-2001

■ Cadro 11.19

	1999	2000	2001
A Coruña	10,79	12,74	15,73
Lugo	2,25	2,98	3,08
Ourense	2,08	2,73	3,09
Pontevedra	9,23	10,67	12,58
Galicia	24,36	29,12	34,48

Elaboración propia

Datos a 31 de decembro

(1) Datos en millóns de euros, total réximes

Fonte: Delegación do Goberno en Galicia

11.4.3. Prestacións familiares por fillo a cargo

A prestación familiar por fillo a cargo experimenta, a partir de 1991, unha importante transformación, perdendo o seu carácter de prestación exclusiva da Seguridade Social e pasando a ter carácter universal. Recentemente, o Real Decreto-Lei 1/2000, do 14 de xaneiro, actualizou a contía das prestacións por fillos menores de 18 anos non minusválidos e por fillos tamén menores minusválidos nun grao igual ou superior ó 33%, establecendo á súa vez dúas novas prestacións de pago único: a primeira, é dirixida ós casos de nacemento do terceiro ou posterior fillo -pago de 75.000 pesetas por cada fillo- e, a segunda, para supostos de parto múltiple, segundo coa seguinte táboa:

Nº de fillos nacidos	Nº de veces importe mensual salario mínimo
2	catro
3	oito
4 e máis	doce

As prestacións periódicas consisten no ano 2001:

1. Fillos menores de 18 anos non minusválidos: unha asignación económica de 48.420 pta anuais (4.035 mensuais) debendo neste caso acreditar ingresos inferiores ó límite establecido: 1.288.653 pesetas, máis un 15% por cada fillo a cargo a partir do segundo.
2. Asignación por fillo menor de 18 anos, que ademais está afectado por unha minusvalía en grao igual ou superior ó 33%: 96.780 pesetas anuais (8.065 pta mensuais).
3. Asignación por fillo con 18 ou máis anos afectado por unha minusvalía en grao igual ou superior ó 65%: 487.980 pesetas anuais (40.665 pta. mensuais).
4. Asignación por fillo con 18 ou máis anos afectado por unha minusvalía en grao igual ou superior ó 75% e que precise o concurso doutra persoa para realizar os actos vitais máis elementais como vestir, desprazar, comer ou semellantes: 732.000 pesetas anuais (61.000 pta mensuais).

Nos cadros 11.20 e 11.21 recóllense a media anual do número de beneficiarios e causantes da prestación en 1993 e de 1999 a 2001, distinguindo a modalidade contributiva, ou de beneficiario que ten dereito con cargo á súa relación coa Seguridade Social, e non contributiva ou universal, xerada a favor do que non ten dereito pola súa vinculación á Seguridade Social.

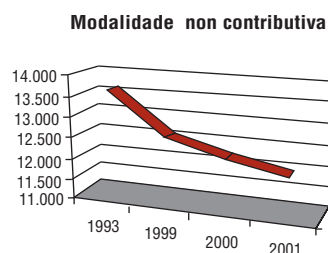
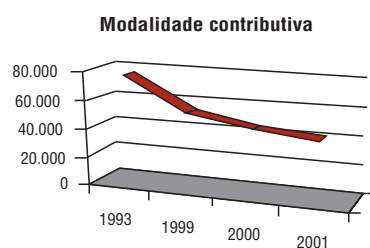
■ Cadro 11.20

Beneficiarios de prestacións familiares por fillo a cargo. Por provincias. Galicia/España. 1993 e 1999-2001

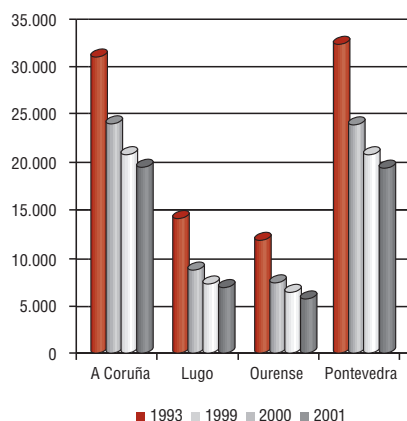
	Modalidade contributiva				Modalidade non contributiva				Total			
	1993	1999	2000	2001	1993	1999	2000	2001	1993	1999	2000	2001
A Coruña	24.864	18.934	16.066	14.863	6.675	5.413	5.224	5.112	31.539	24.347	21.290	19.974
Lugo	13.306	8.311	6.742	6.423	1.282	1.018	959	945	14.588	9.329	7.701	7.368
Ourense	11.235	6.451	5.523	5.025	1.363	1.376	1.311	1.268	12.597	7.827	6.834	6.292
Pontevedra	28.404	19.580	16.658	15.116	4.294	4.796	4.719	4.626	32.697	24.376	21.377	19.742
Galicia	77.807	53.276	44.988	41.426	13.614	12.603	12.213	11.950	91.421	65.879	57.202	53.377
España	862.819	753.603	656.652	612.693	148.692	140.330	137.443	135.152	1.011.512	893.933	794.095	747.845

Elaboración propia
Medias anuais

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

Evolución do total de prestacións familiares por fillo a cargo

■ Cadro 11.21

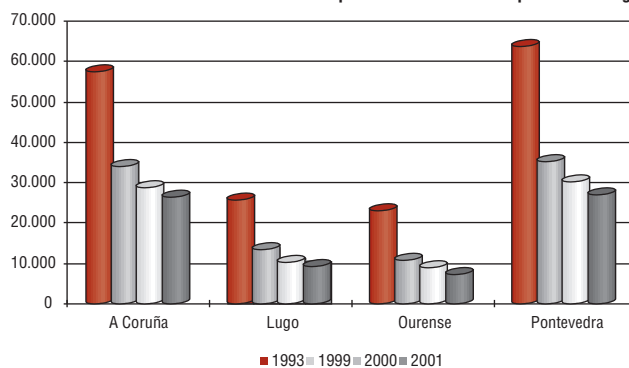
Causantes de prestacións familiares por fillo a cargo.
Galicia/España. 1993 e 1999-2001

	Modalidade contributiva				Modalidade non contributiva				Total			
	1993	1999	2000	2001	1993	1999	2000	2001	1993	1999	2000	2001
A Coruña	46.926	27.785	22.865	20.619	11.573	7.208	6.839	6.663	58.499	34.993	29.704	27.282
Lugo	24.062	12.430	9.832	9.142	2.157	1.408	1.324	1.299	26.219	13.838	11.156	10.440
Ourense	20.177	9.525	7.997	7.129	2.520	1.998	1.874	1.790	22.697	11.523	9.871	8.919
Pontevedra	56.633	30.056	25.069	22.101	7.842	6.485	6.258	6.123	64.474	36.541	31.327	28.224
Galicia	147.798	79.796	65.764	58.991	24.091	17.099	16.295	15.875	171.889	96.895	82.059	74.866
España	1.795.215	1.246.903	1.067.158	977.545	287.682	211.407	203.661	197.783	2.082.897	1.458.310	1.270.819	1.175.328

Medias anuais

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

Evolución do total de causantes de prestacións familiares por fillo a cargo

En 2001, hai en Galicia (cadro 11.21) 58.991 fillos na modalidade contributiva con dereito a dita prestación, que corresponden (cadro 11.20) a 41.426 familias, 1,42 fillos por familia. Na non contributiva, o número de fillos con dereito a subsidio é de 15.875, que corresponden a 11.950 familiares beneficiarios. Como pode apreciarse, en 2001, continúa a tendencia decrecente, tanto dos causantes como de familias beneficiarias das prestacións contributiva e non contributiva. Da análise provincial, infírese que é a provincia de Pontevedra onde existe maior número de causantes e beneficiarios na modalidade contributiva, 22.101 e 15.116, respectivamente, en 2001, e ocupa o último lugar Ourense, tanto no número de causantes como de beneficiarios.

O cadro 11.22, reflicte que en 2001 aumenta, ó igual que na media estatal, o importe das prestacións, tanto contributivas como non contributivas, e faino nas catro provincias, supoñendo para o total da comunidade autónoma 59,44 millóns de euros -9.890 millóns de pesetas-.

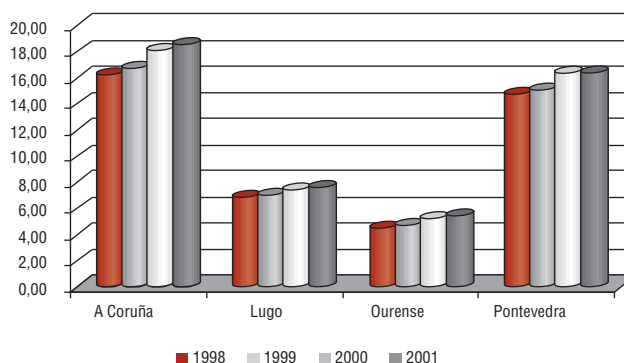
■ Cadro 11.22

**Importe das prestacións familiares por fillo a cargo.
Galicia/España. 1998-2001**

	Modalidade contributiva				Modalidade non contributiva				Total			
	1998	1999	2000	2001	1998	1999	2000	2001	1998	1999	2000	2001
A Coruña	16,10	16,70	18,09	18,55	4,37	4,48	5,15	5,34	20,48	21,18	23,24	23,89
Lugo	6,82	7,01	7,39	7,48	0,84	0,85	0,92	0,99	7,66	7,86	8,31	8,47
Ourense	4,45	4,67	5,13	5,15	0,89	0,97	1,17	1,26	5,34	5,63	6,29	6,40
Pontevedra	14,70	15,03	16,37	16,29	3,07	3,43	4,08	4,39	17,76	18,46	20,45	20,67
Galicia	42,08	43,41	46,97	47,47	9,17	9,72	11,32	11,97	51,25	53,13	58,29	59,44
España	560,37	579,09	641,11	648,13	81,10	83,83	101,36	106,15	641,47	665,51	742,46	754,28

Medias anuais
Datos en millóns de euros/ano
Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

Evolución do importe das prestacións familiares por fillo a cargo

11.4.4. Prestacións por desemprego

O paro constitúe hoxe en día, na maioría dos países, o principal problema socioeconómico, incidindo sobre o mesmo un numeroso cúmulo de condicionantes sociais e económicos que en ocasións desbordan as fronteiras dos estados. Representa tamén unha ameaza moi importante á Seguridade Social, en tanto que, por unha banda, reduce os recursos desta ó diminuí-la poboación cotizante e, por outra, xera un maior número de potenciais beneficiarios das prestacións de desemprego.

A normativa española de Seguridade Social sinala que a prestación de desemprego ten por obxecto garanti-la continxencia na que se atopan aqueles que, podendo e querendo traballar, perden o seu emprego ou ven reducida a súa xornada ordinaria de traballo.

O desemprego é total cando o traballador cesa con carácter temporal ou definitivo na actividade que viña desenvolvendo e vese privado conseguintemente do seu salario. O desemprego é parcial cando o traballador ve reducida temporalmente a súa xornada ordinaria de traballo, alomenos nunha terceira parte, sempre que o salario sexa obxecto de análoga redución.

A protección por desemprego estrutúrase nun nivel contributivo e noutro nivel asistencial. O nivel contributivo ten por obxecto proporcionar prestacións substitutivas das rendas salariais deixadas de percibir como consecuencia da perda dun emprego anterior ou da redución da xornada. A duración da prestación por desemprego está en función dos períodos de ocupación cotizados nos 6 anos anteriores á situación legal de desemprego de acordo a unha escala que na actualidade vai desde un mínimo de 120 días de prestación ós que cotizaron un período abranguido entre 360 días, ata 539, a un máximo de 720 días ós que cotizaran máis de 2.160 días.

O nivel asistencial, complementario do contributivo, garante a protección a traballadores desempregados en condicións determinadas que enumera o artigo 215 da Lei Xeral da Seguridade Social (ter esgotado a prestación por desemprego e ter responsabilidades familiares, ou ben, ser un maior de 45 anos, traballador emigrante retornado, liberado de prisión, etc.).

Doutra banda o Real-Decreto 236/2000 de 18 de febreiro estableceu, seguindo as directrices sobre o emprego da Unión Europea, **a renda activa de inserción**, que combinando medidas activas con pasivas vai dirixido a mellora-la capacidade de inserción profesional dos desempregados de longa duración. Configúrase como un itinerario de inserción laboral a partir dun compromiso de actividade, cunha titoría individualizada, incorporando ó beneficiario a programas de emprego e/ou formación e co apoio complementario dunha renda como axuda económica.

Poderán ser beneficiarios do programa os traballadores desempregados que reúnan os requisitos de : a) Ter cumprida a idade de 45 anos; b) Ser desempregados inscritos ininterrompidamente na oficina de emprego durante doce ou máis meses; c) Ter extinguida a prestación de desemprego de nivel contributivo e/ou o subsidio asistencial; d) Ter responsabilidades familiares.

A renda, que comeza a percibirse ós tres meses, a contar desde a data de solicitude de incorporación ó programa con subscripción do compromiso de actividade e

cunha duración máxima de dez meses será igual ó 75% do salario mínimo interprofesional vixente, excluída a parte proporcional das dúas pagas extraordinarias.

Por último o Decreto-Lei 5/2002 do 24 de maio de medidas urxentes para a reforma do sistema de protección por desemprego e mellora da ocupabilidade introduce importantes modificacións que afectan a conceptos de:

- oferta adecuada de emprego.
- supresión de salarios de tramitación en caso de despido improcedente.
- exclusión da prestación dos traballadores fixos descontinuos de chamada certa (aqueles que saben de antemán en que mes do ano traballan e en cales están de paro).
- modificacións no subsidio agrario para os traballadores eventuais do campo de Andalucía e Estremadura.
- medidas para os maiores de 52 anos que supoñen que a indemnización por despido e a rendibilidade que se obteña dela é incompatible coa percepción do subsidio de desemprego.

En Galicia, cadro 11.23, no ano 2000 subscribíronse 702 programas acollidos ó beneficio da renda activa de integración que constituían unha porcentaxe do 17,70% dos 3.966 subscritos en España, No ano 2001 elévanse a 1.427 que supoñen o 18,41 % dos 7.752, o que sen dúbida vén a sinalala boa acollida do programa na comunidade galega nestes dous primeiros anos da súa implantación O número maior de beneficiarios corresponde á provincia da Coruña, destacando o número proporcionalmente importante dos beneficiarios da provincia de Ourense.

No cadro 11.23 preséntanse os datos máis salientables referentes ós distintos aspectos correspondentes á protección do desemprego durante os sete últimos anos. A tendencia incrementista do número de perceptores que se experimenta de 1990 a 1993 (ver informes de anos anteriores), cun aumento achegado ó 40%, québrase en 1995, cun descenso de 10.825 perceptores, e continúa en 1996, 1997, 1998 e 1999 dun xeito decrecente con 17.293, 10.612, 7.768 e 4.883 beneficiarios menos anualmente, respectivamente. Esta tendencia volve a trocarse no ano 2000 e continúa en 2001 no que como se pode apreciar aumenta, aínda que en moi pequena medida o número total dos perceptores de prestacións económicas de desemprego establecéndose en media anual en 64.090.

O lixeiro aumento do número de perceptores no ano 2000 prodúcese en virtude do incremento dos beneficiarios da provincia da Coruña, xa que no resto das provincias -se ben en moi pouca medida- descenden, producíndose dita minoración só no nivel asistencial, incrementándose o número dos perceptores do nivel contributivo. En troques no ano 2001 o incremento prodúcese pese á diminución dos perceptores de A Coruña ó aumentarse o número de beneficiarios, se ben moi lixeiramente nas outras tres provincias galegas, continuando doutra banda o decrecemento dos beneficiarios do subsidio asistencial, pese á suba na provincia de Ourense.

■ Cadro 11.23

Beneficiarios de prestacións por desempleo.
Galicia/España. 1995-2001

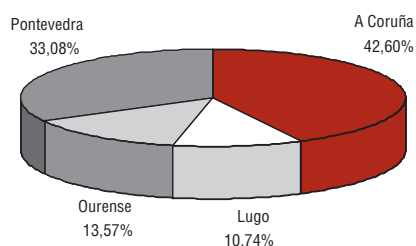
	Total	Nivel contributivo		Nivel asistencial	Renda de inserción
	Beneficiarios prest. econ.	Desemp. total	Desemp. parcial	Subsidio	
1995					
A Coruña	33.685	15.153	16	18.516	
Lugo	9.830	4.229	0	5.601	
Ourense	11.428	4.258	0	7.170	
Pontevedra	29.570	12.814	3	16.753	
Galicia	84.513	36.454	19	48.040	
España	1.458.780 ⁽¹⁾	626.624	299	615.758	
1996					
A Coruña	32.438	15.336	9	17.093	
Lugo	9.211	4.206	0	5.004	
Ourense	11.027	4.222	0	6.805	
Pontevedra	27.445	12.499	3	14.993	
Galicia	80.122	36.214	12	43.895	
España	1.342.310 ⁽¹⁾	592.357	231	557.445	
1997					
A Coruña	30.361	14.098	12	16.252	
Lugo	8.505	3.709	0	4.796	
Ourense	10.420	3.812	1	6.607	
Pontevedra	24.615	11.012	9	13.594	
Galicia	73.901	32.630	22	41.249	
España ⁽¹⁾	1.240.821 ⁽¹⁾	530.494	186	517.403	
1998					
A Coruña	26.724	11.983	4	14.737	
Lugo	7.578	3.175	0	4.403	
Ourense	9.483	3.371	0	6.111	
Pontevedra	22.348	10.106	4	12.238	
Galicia	66.133	28.635	8	37.490	
España	1.130.057 ⁽¹⁾	462.180	114	466.168	
1999					
A Coruña	24.899	12.352	0	12.547	
Lugo	6.750	2.908	0	3.841	
Ourense	8.752	3.320	1	5.431	
Pontevedra	20.849	10.297	2	10.550	
Galicia	61.250	28.878	3	32.370	
España	1.051.757 ⁽¹⁾	440.704	94	400.308	
2000					
A Coruña	26.670	14.379	11	12.038	241
Lugo	6.727	3.012	0	3.620	95
Ourense	8.496	3.176	1	5.154	165
Pontevedra	20.713	10.545	0	9.968	201
Galicia	62.606	31.112	12	30.780	702
España	1.042.665 ⁽¹⁾	446.413	265	367.851	3.966
2001					
A Coruña	26.290	13.592	12	12.152	535
Lugo	6.950	3.397	-	3.372	180
Ourense	8.590	3.347	-	4.952	291
Pontevedra	22.264	11.975	5	9.864	421
Galicia	64.090	32.310	17	30.339	1.427
España	1.099.576	500.963	294	357.072	7.752

Medias anuais

(1) Incluído subsidio traballadores eventuais agrarios (implantado só en Andalucía e Estremadura)

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

Beneficiarios de prestacións por desemprego en 2001

As taxas de cobertura (cadro I I.24) experimentan, por outro lado, un aumento. En efecto a taxa neta, é dicir, a que resulta de dividi-lo paro rexistrado na industria, construción e servizos polos beneficiarios das prestacións económicas de desemprego, descontando os traballadores agrícolas fixos, experimenta en Galicia unha subida de 2,4 puntos, aínda que 6,1 puntos menos que a nivel nacional, situándose en 2001, en 62,4 -máis de seis puntos por debaixo da media española-; sendo conxuntamente A Coruña e Pontevedra con 61,8 as provincias galegas coa taxa máis baixa.

■ Cadro 11.24

**Taxa de cobertura das prestacións por desemprego.
Por provincias. Galicia/España. 1995-2001**

	Taxa bruta							Taxa neta						
	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
A Coruña	44,4	44,9	43,1	41,1	43,3	46,9	47,7	59,3	60,2	57,0	54,3	57,2	60,9	61,8
Lugo	47,5	48,3	47,0	46,3	46,8	47,7	50,1	62,8	63,9	61,0	60,7	61,2	61,8	64,0
Ourense	50,6	51,9	50,7	48,8	49,8	50,4	52,3	62,7	64,6	63,3	61,3	62,1	63,0	65,1
Pontevedra	43,5	43,4	40,7	40,1	42,0	43,6	47,7	57,8	57,4	54,5	54,1	55,9	57,2	61,8
Galicia	45,2	45,6	43,6	42,2	44,0	46,3	48,5	59,6	60,2	57,3	55,9	57,8	60,0	62,4
España	50,7	50,5	49,5	49,1	50,9	52,5	56,6	62,9	63,4	62,4	61,9	63,5	64,7	68,5

Elaboración propia

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

Tamén a taxa bruta, é dicir, a que resulta de dividi-lo total de beneficiarios polo total do paro rexistrado, aumenta interanualmente no 2001 en Galicia, en 2,2 puntos, se ben sube catro puntos no conxunto do Estado, quedando a preto de 8 puntos da media española.

Os 64.094 beneficiarios das prestacións de desemprego (cadro I I.25) supoñen só o 5,83% do total español. Tendo en conta que os niveis de paro rexistrado sitúanse en Galicia en proporcións máis altas cós da media española, significa que efectivamente a cobertura que ofrece a prestación de desemprego, que practicamente se estabiliza en canto ó número total de beneficiarios, é tamén claramente inferior que a estatal.

■ Cadro 11.25

Beneficiarios de prestacións por desemprego e taxa de cobertura neta.
Por comunidades autónomas. 1996-2001

	1996		1997		1998		1999		2000		2001	
	Nº beneficiarios	Taxa neta	Nº beneficiarios	Taxa neta	Nº beneficiarios	Taxa neta	Nº beneficiarios	Taxa neta	Nº beneficiarios	Taxa neta	Nº beneficiarios	Taxa neta
Andalucía ⁽¹⁾	382.307	61,8	367.746	62,6	356.958	61,5	344.173	60,7	354.097	61,5	370.689	64,6
Aragón	24.940	54,1	21.732	51,8	19.237	52,0	17.931	53,6	17.474	58,1	19.149	63,6
Asturias	30.299	57,5	27.249	53,5	24.716	53,5	23.819	57,2	22.865	55,5	22.218	56,9
Baleares	29.568	107,7	28.514	113,1	26.088	113,0	24.050	116,9	23.331	115,3	25.489	118,0
Canarias	59.434	60,4	57.771	61,7	54.105	61,6	48.485	61,2	48.270	61,5	51.665	64,3
Cantabria	12.676	55,2	11.242	53,3	9.914	54,2	9.092	57,0	8.947	56,6	9.432	57,4
C. A Mancha	47.491	61,4	43.925	60,4	39.137	60,4	34.447	58,3	34.285	57,4	36.178	59,2
C. León	52.612	54,8	47.818	52,3	44.104	52,9	40.939	52,8	40.106	52,1	42.190	56,2
Cataluña	193.371	77,2	171.276	76,3	146.687	77,6	133.001	82,0	126.788	83,7	136.319	85,9
C. Valenciana	124.224	60,1	112.446	60,2	97.020	60,0	86.465	63,1	82.183	71,5	87.151	80,1
Extremadura ⁽¹⁾	56.327	62,4	52.602	62,9	50.320	59,9	50.717	59,6	53.302	60,3	55.472	61,4
Galicia	80.122	60,2	73.901	57,3	66.133	55,9	61.250	57,8	62.605	60,0	64.094	62,4
Madrid	151.116	64,3	136.070	61,5	116.217	60,0	103.686	63,4	96.890	63,1	104.944	68,7
Murcia	27.055	60,3	24.164	60,0	21.350	61,7	19.518	66,7	19.539	66,7	20.829	70,4
Navarra	12.460	61,2	11.076	57,1	10.166	57,8	9.625	61,3	9.383	61,8	10.167	66,4
Pais Vasco	50.469	55,5	46.538	54,0	41.656	54,8	38.693	56,0	36.628	57,1	37.006	59,7
A Rioxa	5.295	55,2	4.431	52,0	3.976	50,7	3.764	55,8	3.835	56,9	4.242	63,3
Ceuta	1.536	54,3	1.379	52,5	1.224	50,2	1.151	50,9	1.140	50,1	1.343	55,9
Melilla	1.008	44,5	941	44,8	958	45,9	952	48,2	999	49,1	1.001	46,8
España	1.342.309	63,4	1.240.821	62,4	1.130.057	61,9	1.051.757	63,5	1.042.667	64,7	1.099.576	68,5

Elaboración propia

Medias anuais de beneficiarios

(1) Incluído subsidio traballadores eventuais agrarios

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

Desde o punto de vista da natureza da prestación sempre foron máis importantes en número as prestacións asistenciais que as contributivas. En troques no ano 2001 e despois de igualarse practicamente o número de ámbalas dúas no ano anterior, os beneficiarios das contributivas superan en 1.971 ás dos asistenciais, pero comparando os datos cos do total español existe unha maior porcentaxe das de carácter asistencial, polo que, á menor cobertura en termos absolutos, e tamén en relación ó paro rexistrado, debemos engadir que a contía das prestacións, cun peso importante das prestacións asistenciais, son máis baixas que a media nacional.

11.5. Pensións de carácter non contributivo e asistencial

A Lei 26/1990, do 20 de decembro, pola que se establecen na Seguridade Social prestacións non contributivas, tratou de realizar unha regulación unitaria das distintas accións dos poderes públicos para integra-las nun nivel non contributivo de pensións en favor daqueles cidadáns que se atopen en situación de necesidade protexible e carezan de recursos económicos propios suficientes para a súa subsistencia.

As pensións non contributivas son prestacións periódicas vitalicias ou de duración indeterminada en función da idade ou a incapacidade e a favor daquelas persoas que non cotizaron nunca ou o tempo suficiente para acadar prestacións de nivel contributivo pola realización de actividades profesionais.

Sen embargo, as pensións non contributivas da Lei 26/1990 veñen, en realidade, a substituír, se ben con distinto alcance e maior contía, ás de vellez e enfermidade do Fondo de Asistencia Social (FAS) -que, aínda así e transcorridos once anos da implantación das non contributivas, seguen subsistentes para quen as cobraba, se non opta polas novas- e ós subsidios de garantía de ingresos mínimos e o de axuda de terceiras persoas da Lei de Integración Social do Minusválido (LISMI), nas mesmas condicións que as do FAS.

Por outra banda, a Xunta de Galicia, mediante a Lei 9/1991, do 2 de outubro, de Medidas Básicas para a Reinserción Social, estableceu unha prestación, a Renda de Integración Social (RISGA), co obxecto de garantir un mínimo de subsistencia persoal a cidadáns abrangidos entre os 25 (nalgúns casos de 18), e os 65 anos que, polo tanto, completaría a acción protectora de grupos específicos, terceira idade e incapacitados, coas daquelas persoas que, aínda que tendo idade laboral e sen causa legal de incapacidade física ou psíquica, non teñen recursos mínimos para poder afrontar-las necesidades máis urxentes.

Como sinala a propia Lei 9/1991, trátase de establecer unha prestación social destinada a garantir recursos económicos de subsistencia a quen careza deles, así como logra-la súa autonomía e integración normalizada mediante un proxecto personalizado de inserción. O subsidio básico da renda en 2001 foi de 41.909 pesetas - 251,88 euros-, cun complemento familiar de 7.040 pta - 42,31 euros- ; 5.669 pta - 34,07 euros- e 4.284 pesetas - 25,75 euros- polo primeiro, segundo e terceiro e máis membros adicionais, respectivamente, ata o tope do salario mínimo interprofesional -72.120 pesetas- -433,45 euros-.

Recentemente a Xunta de Galicia, ante as críticas de carácter xeneralizado sobre a ineficacia desta prestación de cara á loita contra a pobreza e a exclusión social plasmadas nun informe que o Valedor do Pobo publicou en novembro de 1998, modificou, mediante a Lei 1/1999, do 5 de febreiro, algúns artigos co obxecto de configurala, segundo especifica a exposición de motivos, como unha verdadeira renda familiar, flexibiliza-los requisitos esixidos, e axiliza-lo procedemento.

1.5.1. Pensións do fondo de Asistencia Social

As pensións do Fondo de Asistencia Social (FAS) son axudas económicas de carácter periódico a favor de anciáns e de enfermos ou inválidos para o traballo. A contía mensual destas pensións foi en 2001 de 24.935 pesetas -149,86 euros-.

Segundo os datos do cadro 11.26, que contempla o número de pensións do FAS polos dous conceptos de vellez e enfermidade existentes en 1990 e entre 1999-2001, existe xa un descenso moi acusado destas prestacións, como consecuencia da implantación das novas pensións non contributivas (mellor dotadas economicamente), ás que deben accede-los novos peticionarios, e que ademais teñen dereito de opción os beneficiarios das do FAS sempre que reúnan os requisitos.

En 2001, o número total de pensionistas do FAS é de 1.357 en Galicia, cun descenso respecto ó ano anterior de máis do corenta por cento representando dito número o 2,35% dos 57.795 que existen no total español, sendo a provincia da Coruña, con 766 pensións, é dicir, o 56,45% do total galego, a que reúne un maior número de beneficiarios.

■ Cadro 11.26

Pensións do fondo de asistencia social.
Por provincias. Galicia/España. 1990/1999-2001

	Vellez				Enfermidade				Total			
	1990	1999	2000	2001	1990	1999	2000	2001	1990	1999	2000	2001
A Coruña	7.900	1.008	637	367	7.100	1.158	743	399	15.000	2.166	1.380	766
Lugo	2.300	237	138	90	2.100	243	140	83	4.400	480	278	173
Ourense	2.500	190	126	88	2.100	241	154	115	4.600	431	280	203
Pontevedra	5.100	337	156	96	3.600	375	196	119	8.700	712	352	215
Galicia	17.700	1.772	1.058	641	14.900	2.017	1.232	716	32.600	3.789	2.290	1.357
España ⁽¹⁾	161.200	27.942	21.460	17.045	166.600	54.211	46.599	40.750	327.800	82.153	68.059	57.795

Elaboración propia

Medias anuais en miles de persoas. Ano 1990 redondeados en centos

(1) Sen datos do País Vasco

O R.D. 357/1991, do 15 de marzo, permite ós beneficiarios das pensións asistenciais pasar a percibir unha pensión non contributiva, se reúnen os requisitos esixidos para elo, debendo, nese caso, renunciar á do FAS, dado o carácter incompatible de ambas

Fonte: Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais e Xunta de Galicia

11.5.2. Prestacións da LISMI

Continúa tamén en 2001, o proceso de diminución do número de prestacións derivadas da LISMI -cadro 11.27- pola posta en vigor, a partir de 1991, das pensións non contributivas. A acción protectora da Lei comprende:

- Asistencia sanitaria e prestación farmacéutica.
- Rehabilitación médica - funcional e recuperación profesional.
- Medidas de integración social.
- Subsidio de garantía de ingresos mínimos.
- Subsidio por axuda de terceira persoa.
- Subsidio de mobilidade e compensación por gastos de transporte.

A contía do subsidio de garantía de ingresos mínimos foi en 2001 de 149,86 euros, 24.935 pesetas ó mes; o de axuda de terceira persoa, de 58,45 euros -9.725 pesetas e o de mobilidade de 39,16 euros- 6.200 pesetas mensuais.

Os 4.902 beneficiarios da LISMI en Galicia representan o 5,14% dos 95.339 pensionistas españois, cunha diferenza moi notable do número de beneficiarios na provincia da Coruña e Pontevedra, con respecto a Lugo e Ourense, con tan só 269 e 566 beneficiarios, respectivamente.

11.5.3. Pensións non contributivas

As pensións non contributivas que como apuntabamos anteriormente establécense para aquelas persoas que non cotizaron nunca ou o tempo suficiente para alcanzar a prestación de nivel contributivo, poden obterse por estar en situación de invalidez -minusvalía igual ou superior ó sesenta e cinco por cento- ou en idade de xubilación -ter cumpridos os sesenta e cinco anos de idade-, ademais doutros requisitos como carecer de rendas ou ingresos suficientes. O importe mensual das prestacións non contributivas estableceuse para 2001 en 251,89 euros -43.229 pta- por beneficiario.

■ Cadro 11.27
**Beneficiarios das prestacións da LISMI. Por provincias.
Galicia/España. 1991/1999-2001**

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
Subsidio de garantía ingresos mínimo(1)	1991	7.309	1.956	2.645	8.215	20.125	251.092
	1999	1.749	303	509	1.895	4.456	89.370
	2000	1.372	252	424	1.611	3.659	78.393
	2001	1.122	207	371	1.387	3.087	69.346
Subsidio axuda de terceira persoa (1)	1991	3.337	798	888	3.074	8.097	91.560
	1999	527	71	66	414	1.078	16.517
	2000	403	56	52	324	835	13.489
	2001	312	46	47	253	658	11.223
Subsidio de mobil. compens. por gastos de transporte	1991	1.818	104	117	852	2.891	38.769
	1999	449	20	17	169	655	8.881
	2000	342	21	12	145	520	7.583
	2001	297	23	13	129	462	6.774
Asistencia sanitaria e prestación farmacéutica	1991	3.664	395	782	3.525	8.366	56.140
	1999	1.710	78	268	1.095	3.151	27.632
	2000	798	76	192	976	2.042	24.587
	2001	577	65	192	916	1.750	23.344
Total	1991	11.410	2.463	3.556	11.482	28.911	329.792
	1999	3.606	374	767	2.889	7.636	120.369
	2000	2.322	322	616	2.484	5.744	105.801
	2001	1.855	269	566	2.212	4.902	95.339

Elaboración propia.

(1) A Lei 26/1990, de 20 de decembro, pola que se establecen na Seguridade Social prestacións non contributivas, suprime estes subsidios, pero seguen cobrándoos os que os percibían con anterioridade á entrada en vigor da lei, salvo que os interesados pasen a percibir unha pensión non contributiva.

Datos a 1 de decembro.

A suma de cada unha das rúbricas dos beneficiarios, segundo a clase de prestación, non coincide necesariamente co total de beneficiarios, xa que un mesmo beneficiario pode recibir máis dunha prestación.

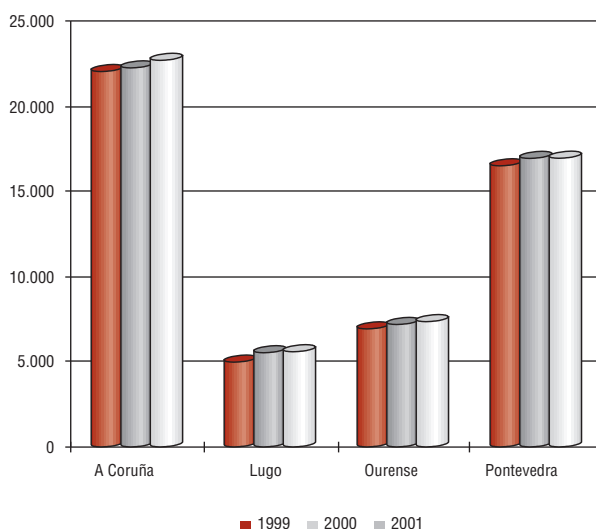
Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais.

No cadro 11.28 observamos que en 2001 produciuse en Galicia un aumento de 862 pensionistas beneficiarios de prestacións non contributivas. A partir de 1996 (ver informes anteriores) o número de beneficiarios de pensións non contributivas de invalidez supera ós de xubilación, aínda que nos últimos anos medraron algo máis os pensionistas de xubilación de tal xeito que en 2001, no que as pensións de invalidez descenden en 4.933, aquelas, as de xubilación que se incrementan en 5.795, constitúen as maioritarias. Por provincias o colectivo da provincia da Coruña, con 23.060 pensionistas, representa o 43,12% do total galego. En sentido oposto, e aínda que aumente tamén en 2001, na provincia de Lugo soamente existen 5.878 pensionistas desta modalidade, que constitúen o 10,997% do total de Galicia.

Cadro 11.28
**Pensiones non contributivas. Por provincias.
Galicia/España. 1999-2001**

	Invalidez			Xubilación			Total		
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	1999	2000	2001
A Coruña	11.064	11.281	9.170	11.048	11.317	13.890	22.111	22.598	23.060
Lugo	2.611	2.775	2.383	2.622	2.842	3.495	5.232	5.617	5.878
Ourense	3.897	3.922	3.138	3.228	3.425	4.344	7.125	7.347	7.483
Pontevedra	8.617	8.906	7.259	7.916	8.154	9.805	16.532	17.060	17.063
Galicia	26.188	26.883	21.950	24.813	25.738	31.533	51.000	52.622	53.484
España	234.185	242.416	205.098	223.434	228.859	276.488	457.619	471.275	481.586

Elaboración propia
Medias anuais
Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

No cadro 11.29 contémlase o número de pensións e o importe do aboado con cargo ás prestacións non contributivas por comunidades autónomas, (se ben normativamente está establecida unha contía fixa, inclúense neste importe medio atrasos dos que entran por primeira vez en nómina e o complemento do 50% da pensión de invalidez nalgúns casos por axuda doutra persoa.) os datos refírense ó mes de decembro, polo que non coinciden cos do cadro 11.28 computados en media anual. Galicia é, despois de Andalucía e Cataluña, a comunidade con maior número absoluto de pensionistas non contributivos e a de maior número porcentual con respecto ó total de habitantes. Os 53.484 perceptores de pensións non contributivas representan o 11,11% do total nacional, moi por riba de comunidades con moito maior número de habitantes como Madrid ou a Comunidade Valenciana.

■ Cadro 11.29
**Pensións non contributivas da Seguridade Social.
Por comunidades autónomas. 1999-2001**

	Total núm. pensionistas			Importe medio		
	1999	2000	2001	1999	2000	2001
Andalucía	104.633	105.912	108.019	239	254	261
Aragón	11.637	11.584	11.253	232	240	246
Asturias	11.636	11.836	11.915	237	240	252
Baleares	7.865	7.828	7.824	234	246	251
Canarias	39.269	39.614	39.990	235	245	269
Cantabria	6.299	6.473	6.541	231	241	251
C. A Mancha	22.428	22.863	23.558	234	248	249
C. León	28.312	28.276	28.690	237	245	284
Cataluña	57.085	58.194	59.541	231	240	251
C. Valenciana	39.823	40.614	43.277	239	263	254
Extremadura	15.315	15.919	16.575	230	255	272
Galicia ⁽¹⁾	51.723	52.621	53.484	230	244	255
Madrid	33.266	33.727	34.373	223	242	248
Murcia	14.355	15.090	15.743	249	267	267
Navarra	3.484	3.483	3.531	222	234	237
País Vasco	10.961	10.801	10.749	233	246	250
A Ríoxa	2.389	2.367	2.314	233	238	246
Ceuta	1.640	1.608	1.670	244	248	268
Melilla	2.400	2.465	2.540	231	246	256
España	464.520	471.275	481.586	234	249	258

Elaboración propia

Datos a decembro de cada ano

Importe medio en euros

(1) O total de Galicia non coincide co do cadro 11.28 ó se-lo cómputo e as fontes distintas

Fonte: Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais

II.5.4. RISGA

En 2001 (cadro II.30) aumentan en 201 o número de beneficiarios da renda de integración social (RISGA) en Galicia, voltando á tendencia incrementista desde a súa implantación en 1991 que se rachou o ano 2000. O aumento experimentase en tódalas provincias con excepción da de Pontevedra, cun descenso mínimo de oito persoas. En canto á súa implantación provincial, hai que destaca-lo elevado número de beneficiarios na provincia da Coruña, que aumenta en 156 beneficiarios no ano 2001, mentres que a de Lugo cun crecemento de 27 permanece como a de inferior número de beneficiarios.

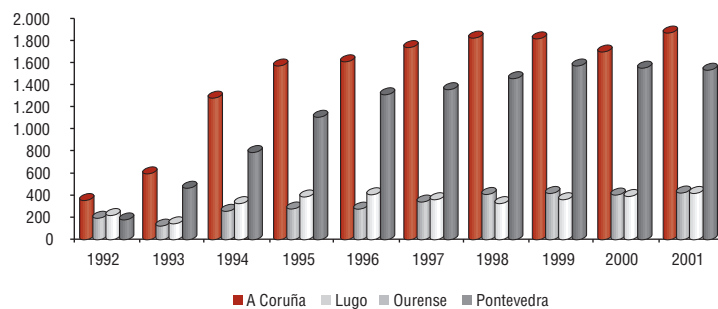
■ Cadro 11.30
**FIP 2001
Programación provincial**

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
A Coruña	237	635	1.323	1.600	1.633	1.769	1.858	1.850	1.731	1.887
Lugo	88	159	283	294	306	364	427	453	426	453
Ourense	86	190	349	415	438	387	347	382	421	447
Pontevedra	148	492	803	1.128	1.335	1.407	1.508	1.607	1.578	1.570
Galicia	559	1.476	2.758	3.437	3.712	3.927	4.140	4.292	4.156	4.357

Fonte: Consellería de Sanidade e Servizos Sociais. Dirección Xeral de Servizos Sociais

Elaboración propia

Datos a 31 de decembro

11.5.5. Conxunto de prestacións asistenciais

No cadro 11.31 inclúese o conxunto de prestacións periódicas de carácter asistencial en Galicia: as derivadas da LISMI, as do FAS, as non contributivas da Seguridade Social, e as do RISGA, todas elas sen base contributiva previa.

Conxunto das prestacións periódicas de carácter asistencial. Por provincias. Galicia. 1992/1999-2001⁽¹⁾

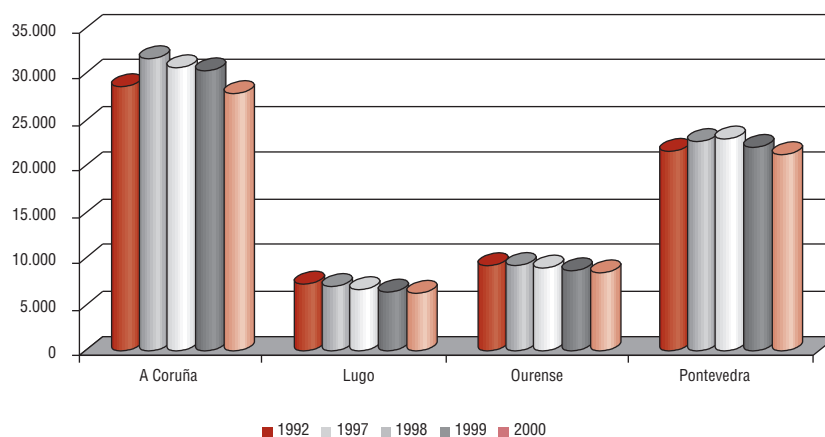
■ Cadro 11.31

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
LISMI	1992	11.154	2.091	2.825	10.776	26.846
	1999	3.606	374	767	2.889	7.636
	2000	2.322	322	616	2.484	5.744
	2001	1.855	269	566	2.212	4.902
Asistenciais	1992	13.084	3.985	3.785	7.863	28.717
	1999	2.166	480	431	712	3.789
	2000	1.380	278	280	352	2.290
	2001	766	173	203	215	1.357
Non contributivas	1992	4.341	1.067	2.755	3.074	11.237
	1999	22.111	5.232	7.125	16.532	51.000
	2000	22.598	5.617	7.347	17.060	52.622
	2001	23.060	5.878	7.483	17.063	53.484
RISGA	1992	237	88	86	148	559
	1999	1.850	453	382	1.607	4.292
	2000	1.731	426	421	1.578	4.156
	2001	1.887	453	447	1.570	4.357
Total	1992	28.816	7.231	9.451	21.861	67.359
	1999	29.733	6.539	8.705	21.740	66.717
	2000	28.031	6.643	8.664	21.474	64.812
	2001	27.568	6.773	8.699	21.060	64.100

Elaboración propia

(1) Datos a decembro de cada ano, excepto asistenciais que son medias anuais

Fonte: Consellería de Sanidade e Servizos Sociais e Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais

Como xa dicíamos anteriormente, continúa a diminución, durante 2001, das pensións da LISMI e do FAS, e a partir de 1994 aparecen as pensións non contributivas como as máis importantes numericamente representando, en 2001, o 83,44% das asistenciais. As prestacións da Renda de Integración Social, en número de 4.357, a decembro de 2001, constitúen un escaso 6,80% do total.

En 2001 baixa, de novo, o número do conxunto global destas prestacións en Galicia, se ben soben moi lixeiramente en Lugo e Ourense con respecto ó ano anterior. Dos 64.100 perceptores destas pensións de base asistencial un 43,01% pertencen á provincia da Coruña; un 32,85% a Pontevedra; un 13,57% a Ourense e un 10,57% a Lugo.